CUMARTESİ
12 MART 1932
7 nci sene, No. 2186
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumi Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Hariciye vekili Tevfik Rüstü B. Sofya'da

Buğday Yuvarlak masa Konferansı

3 mart tarihli Alman iktısat taharriyatı müessesesinin raporunda, beynelmilel iktısadî daralma hareketinin devam edeceği beyan edilmektedir. Türk iktısadiyatı da daralıyor. En göze görünen buğday sahasında bir çatırdı hissediyoruz. Umumî efkâr heyecanla oraya teveccüh etmiştir. Kül olan Türk iktısadını, bir noktasından, buğday hareket noktasından tutup kaldırmak kabildir. Bu nun için icra lâzımdır.

Şimdiye kadar adedi hayli yekûn tutan kongreler aktedildi. Ortada binlerce sayfalık ihtisas raporları, memleketin her tarafından gelen mü messillerden işitilmiş yığınla malûmat var. Raporlar, Türkiyenin yetiştirdiği ve bugün malik olduğu en fazla öğrenmiş mütehassısların imza larını taşıyor. Malûmat, bugünkü bilgi seviyemize aşağı yukarı intibak ediyor. İstifade edecek, bunlardan başka vasıtamız yoktur. Sür'atle gir memiz iktiza eden icra devresinin programını çizmek için elimizde esaslar bunlardır.

Ankarada toplanabilecek bir buğday Yuvarlak masa konferansını, bu esaslardan istifade ederek icra programının ana hatlarını hazırlayabilir. Maliye politikacısı, ferdî iktısatçı, milli iktısatçı, ferdî ziraat teknikçisi, milli ziraat teknikçisinden terekküp edebilecek, konferans, ehemmiyet sırasile şu beş buğday meselesine cevap verir:

1 — Türkiye, buğdayda kifayeti, yani ihtiyacından ne fazla ne de eksik istihsal yapmamağı kabul ediyor mu? Buğday meselelerimizin en başında gelen bu ana meseleye şarih cevap vermeden, Türk buğday politikasını tesbite imkân yoktur.

2 — Türkiyede münhasıran buğday ekilen toprak, Türkiye sahasının yüzde 2,48 idir. Bu nisbet kendi haline bırakılmalı mıdır, arttırılmalı mıdır, eksiltilmeli midir? Ne kadar? Bugün ortada üç fikir de var, üç fik rin de müdafileri var. Birinci fikre bir sabık iktısat vekili taraftardır. (Rapor) unvanile 1930 da Ankarada neşreylediği bir eserde aynen şu mütaleayı ileri sürmektedir: "İhtiyaca ve imkâna göre zeriyat sahasının kendiliğinden tevessüünü beklemek zarurîdir" Sahife 23.

Şu halde, bu zihniyeti temsil edenler için, ziraat sahası hâkim bir idare tahtında tagyir edilmiyecek, o sahaya hâdisat ve ahval hâkim olacak ve o sahanın kendiliğinden tevessüünü beklemek lâzım gelecektir.

Zeriyat sahasının nisbetini az görenler memleketimizde ekseriyet teşkil ediyor. Bunlar, diğer memleketlerin zeriyat sahası nisbetlerini bizimki ile mukayese ediyorlar ve onların bizden pek çok fazla mahsul çıkardıklarına bakarak, zeriyat sahamızı arttırmamızı talep ediyorlar. (Ziraat memleketiyiz!) diyenler bu zümreye girerler.

Zeriyat sahasını azaltmak isteyen bir ekalliyete göre, en iyi yerler de buğday ziraati yaparak, saha tahdit edilmelidir.

Konferans, bu sualin cevabını rakama müstenit olarak verecektir.

3 — Bugün Türkiyede bir hektar topraktan aldığımız 6,68 kental (Ya hut, başka hesapla bire altı) verimlilik nisbeti hangi mikdara çıkarılmalıdır? Bugünkü ziraat fen seviyemizle, bugünkü 15 bin ziraat makinemizle elde ettiğimiz bu verim, bir diğer ziraat fen seviyesile ve makine adedile arttırılabilir. Yunanistanda bile 6,70, Bulgaristnda 8,8, Romanyada 9,8 ve dünyanın birinci verimli memleketi olan Danimarka 33,3 olan bu rakamı arttırmamız lüzumu aşikârdır. Konferansın üçüncü vazifesi, ziraat fen seviyesini ve makine adedini irae etmek şartile, bu nisbeti tayin etmek olacaktır.

4 — Buğday gümrüğü yeniden tesbite mühtaçtır. Yüksek buğday fiatı senelerinde (Okkası 17-kuruş) tayin edilen yüz kilo-da 630 kuruş buğday gümrüğü bugünkü alçak buğday fiatı senesinde (okkası 5 kuruş) faydalı hiç bir tesir yapamaz ve yapamıyor. Bu mübalâğalı gümrük, bilâkis Türk buğdayının sukut etme sia'sını arttırmaktan başka bir şeye yaramıyor. Konferansı, yukariki esaslardan çıkacak Türk buğday istihsal mikdarını koruyacak (riyazî gümrük haddi) ni hesap etmek vazifesile mükellef olacaktır.

5 — Türk buğday hasadının (Financement) işi tamamile boştadır. Bu iş bir cihazı istilzam eder. Bu cihazın bir kısmı Elevator şebekesi, bir kısmı nakil sistemi, bir kısmı da vadeli satış usulüdür.. Konferans, Türk Elevator politikasının coğrafi, inşaî, malî esaslarını tesbit edecek; nakil sistemini fiata tesir itibarile tayin edecek; vadeli satış usulünü temin için en sağlam teklifi bulacaktır.

Buğday işini kökünden halletmek, gelecek sene ve diğer seneler bugünkü vaziyete düşmememiz için alacağımız tedbirlerin mesnedini bu beş esas teşkil eder. Onları rakamla tesbit edip hükûmetimize tevdi etmek konferansın tesekkülünün esbabı mucibesidir.

Hükûmetimiz, bugüne kadar ziraat iktısadı vâdisinde memlekette yazılan, söylenen ve bilincilerin muhassalası olacak olan bu süzülmüş ve tebellür etmiş netayice göre buğday icra proğramını suhuletle meydana getirebilecektir. O program ki, bugünkü tesadüflerin zebunu olan anarşik buğday iktısadına nihayet verecek, onun yerine hesaba dayanan şerefli ve medenî bir buğday iktısadı ikame edecektir.

Müderris
Nizamettin ALİ

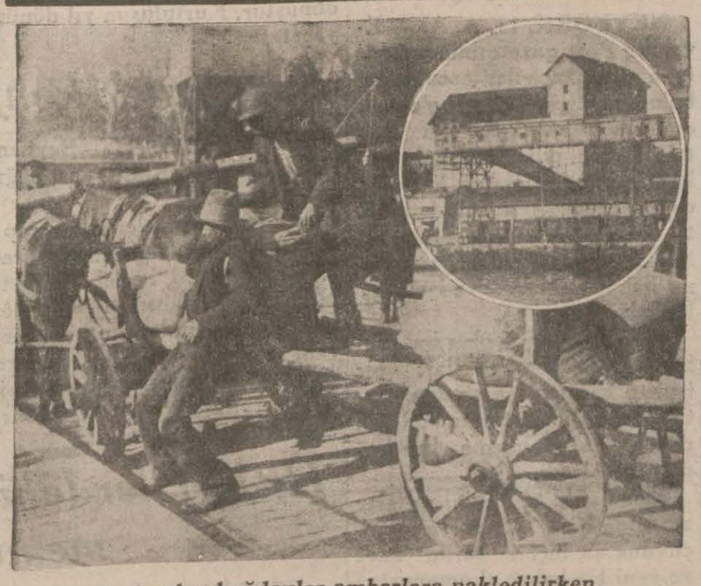

Yeni gelen buğdaylar ambarlara nakledilirken, Yukarıda Haydarpaşa silosu

Millî bankalardan bir sendika teşkili çok muhtemel

Köylünün elinde hemen hemen buğday kalmamış gibidir

Onun için alınacak tedbirler önümüzdeki sene mahsulüne tatbik edilecek

ANKARA, 11. (Telefonla) Halen köylünün elinde mühim mikdarda buğday kalmadığı ve geçen seneki mahsulün kısmı âzamı tüccar ve mutavassıtların ellerine geçtiği cihetle buğday için alınacak tedbirler yeni sene mahsulünü istihdaf edecektir. Burada tebellür eden başlıca kanaat, buğdaym kıymetlendirilmesi suretile temin edilecek fiat farkından yalnız köylünün istifade etmesi merkezinde olduğundan, bu işin millî bankalardan teşekkül edecek bir sendikaya tevdii çok muhtemeldir. Bütün ihtimalât düşünülerek elde otok bulundurulması da ehemmiyetli derpiş edilmektedir. Buğday işinin halli ve idaresi bazı zararları da mucip olabileceğinden hükûmet bu zararın telâfisini garanti edecektir.

Ankarada ekmek 8 kuruşa çıkmış, buğday işinin günün meselesi halini alması buğday ve arpa alışverişinde mahsûs bir tesir yapmış, İstanbuldan Ankaraya mühim mikdarda arpa sipariş edilmiştir. Civar köylerde, Koçhişar, Haymana ve Bâlâ taraflarında köylünün elinde fazla miktarda arpa bulunmakta ise de buğday çok az kalmıştır. Bu sene içinde Ankaradan 200 vagon daha hububat sevkedilebileceği tahmin olunuyor. Şimdilik Ankara Borsasma günde 2-3 vagon hububat gelmektedir. Bu da ancak Ankaranın ihtiyacma kfi geliyor. Evvelce 4-5 fabrika Ankara piyasasına günde 200-300 çuval un arzederken bu mikdar şimdi azalmış, un fiatları yükselmiştir. 56 okkalık çuval 450-500 kuruşa satılmaktadır.

İçtimaa iştirak eden talebeden bir grup

Millî talebe birliği ihya ediliyor

Dün dokuz fakülte ve yüksek mektep murahhasları dün Halkevinde toplandılar

Millî Türk Talebe Birliğinin ihyası için dokuz muhtelif fakülte ve yüksek mektep murahhasları, dün öğleden sonra Halkevinde bir heyeti umumiye içtimaî aktetmişlerdir. Cel-

(Devamı 5 inci sahifede)

İşsizler, İşçi arayanlar!

İşsizlere iş bulmak için "Milliyet„ tavassut ediyor

Bize yazınız!

İş arayanlarla işçi arayanlar arasında tavassuta başladığımız günden beri, gerek iş arayanlardan gerekse işçi arıyanlardan pek çok mektuplar almaktayız. Bu mektuplar maksadı teshil edecek bir tarzda tasnif edilmektedir.

" Milliyet " memlekette çoğaldığından bahsedilen işsizliğin, işsizlerin ihtiyaç sahalarına dağılmadıklarından ileri geldiğine kanidir.

Birçok kaza merkezlerinde, hattâ vilâyetlerde makineci, motörcü, tesviyeci, tornacı, iyi bir dülger, marangoz, âlâtı ziraiye tamircisi; elektrikçi şu veya bu ihtisas işçileri ve ustaları yoktur.

Onun için biz işsizlerle işçi isteyenler arasında tavassutta bulunmak isteyoruz.

Gerek İstanbulda, gerek memleketin her köşesine şamil olan bu tavassutun daha müsmir ve faydalı olmasını isteyoruz. Onun için

Ricamız şudur:

Valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri; diğer taraftan belediye reisleri, fırka idare heyetleri reisleri; ticaret müdürleri ve alâkadar idare âmirleri bulundukları yerlerdeki işçi ihtiyacını (şekil, mahiyet, evsaf, verilecek ücret ve iş şartları tesbit edilerek) bize bildirirlerse bize müracaat etmiş ve adreslerini bırakmış olan işsizleri kendilerine bildireceğiz. Bu suretle hem işsiz kalan ve memeleketin neresinde iş bulabileceğini bilmediği için bunalan vatandaşlarımıza hizmet etmiş, hem de memleketin her tarafına bir çok güzide işçilerin dağılarak müfit hizmetler deruhte etmelerine yardım etmiş olacağız.

Hususi müessesat sahipleri de bu husustaki ihtiyaçlarını bize bildirirlerse memnuniyetle kaydedeceğiz.

1 — Kime ve nasıl işçiye ihtiyacınız var?

2 — Nasıl iş istiyorsunuz, elinizde ne san'at vardır, ne kadar ücret istersiniz, İstanbul haricine gider misiniz, hususî ir şartınız var mı?

Bize bildiriniz.

Memur, kâtip, muhasip veya diğer hizmet talep edenlerle ihtiyaç sahipleri arasında da bu tavassutu yapacağız. İş isteyenler de, işçi ve memur arayanlar da mektuplarını "İstanbul, Milliyet gazetesi iş tavassut bürosu" namına göndermelidirler!.

Bu, memlekete ve vatandaşa yapılacak en büyük hizmettir.

Dünkü Keşide

On ikinci tertip tayyare piyango sunun ikinci keşidesine dün saat 13 te Darülfünun konferans salonunda başlanmış ve800 numara çekilmiştir.

Dünkü keşidede büyük ikramiyelerden yalnız 15 bin liralık ikramiye çıkmış, diğerleri bugüne kalmıştır.

Dün keşidede 15.000 lira isabet eden bilet Kadıköy esnafından 20 kişinin almış olduğu bir bilete çıkmıştır.

Keşide bugün de öğleden sonra devam edecektir.

Keşidenin cumaya tesadüf etmesi havanın da güzel olması keşide salonunun pek kalabalık olmasını mucip olmuş, polisler izdihama mani olmak için hayli müşkülât çekmişlerdir. Dün çekilen numaraların siraya konulmuş cetveli 5 inci sayfemizdedir.

Tevfik Rüştü B. Sofya'da

Hariciye vekilimiz büyük merasimle karşılandı

Dün gece şerefine bir müsamere ve ziyafet verildi

SOFYA, 11. A. A. — "Balkan hususî muhabirimizden": Türkiye Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyfendi bu akşam saat 20 de Sofyaya muvasalât ederek büyük merasimle istikbal edildi.

Müşarünileyh hudutta Bulgar hükûmeti namma teşrifat müdürü, sefaret heyeti ve Bulgar gazetecileri tarafından karşılandı. Sofya istasyonunda Kral Boris Hazretleri namına Başmabeynci tarafından kendilerine beyanı hoşamedi edildi. Başvekil M. Muşanof, demokrat çiftçi, radikal ve nasyonal liberal fırkaları rüesası, İtalya sefiri, Yunan sefiri ve daha bir çok zevat istikbal merasiminde hazır bulunmakta idi. Müşarünileyhe Türk tebası namına bir kız talebe tarafından kırmızı beyaz çiçeklerden mürekkep bir buket verildi.

İstikbal merasimi fevkalâde bir samimiyet havası içinde cereyan etti, Müteakiben M. Muşanof, Tevfik Rüştü Beyfendiyi otomobiline alarak Bulgar Operasında şereflerine verilen gala müsameresine götürdüler.

Otomobil güzergâhında halk nazarı dikkati celbedecek derecede toplanarak hariciye vekilimize karşı büyük bir alâka göstermekte idi.

Saat 21,30 da Operadan çıkılarak M. Muşanof tarafından Ünyon Klüpte verilen ziyafete gidildi."

Mr. Grew Yarın gidiyor

Dün Amerikan kolonisi bir veda zıyafeti verdi

Amerika'nın Tokyo sefirliği ne tayin edilen Amerika sefiri Mr. Grew cenapları yarın memleketine müteveccihen şehrimizden ayrılacaktır. Bu münasebetle şehrimiz Amerikan kolonisi tarafından Mr. Grew cenapları şerefine dün Tokatliyan'da öğle üzeri büyük bir veda ziyafeti verilmiş, ziyafette Amerika sefareti erkânı, şehrimizdeki Amerika müessesatı muhtelifesi mümessilleri ve Amerikan mektepleri müdür ve muallimleri bulunmuşlardır.

Bu münasebetle, ziyafete esnasında Amerikan kolonisi reisi Robert Kollej müdürü Mr. Gates tarafından bir nutuk irat edilerek Mr. Grew cenaplarının Türkiyede bulunduğu müddet zarfında Türkiye - Amerika dostane münasebatında ibraz ettiği himmetten ve Amerikan kolonisinde hâsıl ettiği muhabbetten hararetle bahsetmiş ve kendisine koloni namına eyi seyahat temennilerinde bulunmuştur. Mr. Grew cenapları da kısa bir nutukla mukabelede bulunmuş ve koloninin hakkında gösterdiği muhabbetten dolayı teşekkür etmiştir.

Ziyafeti müteakip koloni namına Mr. Grew cenaplarma bir gümüş tepsi ve buketler takdim edilmiştir. Sefir cenapları yarın hareketleri münasebetile matbuat mümessillerini kabul edecek ve veda beyanatında bulunacaklardır.

Galatasaray - Pera maçından bir enstantane..

Galatasaray; Perayı 0 ra karşı 2 ile yendi

İlk devreyi berabere bitiren 2 takım, ikinci devrede çarpıştılar

Dün stadyumda bir maç yapıldı. Bu maç Olimpiyat mecmuası tarafından vazolunan kupa münasebetile Galatasaray ile Pera takımları arasında idi. Hakem Mister Pegnam idi.

Birinci devreyi 0—0 bitiren taraflar ikinci devrede neticeyi almak için çok çalıştılar. Galatasaraylılar biri Rebii'nin diğeri Mehmedin ayağile iki gol yaparak maçı 2—0 kazandılar.

Atletlerin çalışması

Dün Kadıköy stadında senenin ilk atletizm çalışması yapıldı. Bu başlayış geçen senelerden evvel olmuştur. Buna da sebep havaların birden bire güzelleşmesi ve atletimze müsait olmasıdır.

Bu ilk çalışmağa Fenerbahçe, Galatasaray, İ. spordan olmak üzere 40 — 50 kişi kadar iştirak etmiştir. Bu adet geçen seneden fazladır; bu da gösterir ki bu sene atletizm sahamızda sıkı çarpışmalar olacaktır.

Dün çalışan atletler arasında bilhassa şunlar göze çarpıyordu. Galatasaraydan Semih, Sadık, Fenerden Ziya, Sadrî, Saki, Füruzan, Şeref, İsmail, İstanbulspordan Veysi... Ekserisi Fenerli ve İ. sporlular olan bu gençler içinde çok büyük kabiliyetler görülüyordu.

Galatasaray kongresinde..

Fenerbahçe atletlerinin içtimaı

Dün Fenerbahçe atletleri kendi

(Devamı 5 inci sahifede)

Müthiş bir cinayet

Ankara'da ihtiyar bir zenginle karısını balta ile parçaladılar

Paraya tamaen ika edilen bu cinayetin failleri henüz malûm değil

ANKARA, 11 (Telefon) — Bu sabaha karşı Ankarada feci bir vak'a olmuştur. Koyunpazarında Mevlevi hane civarında şehrin eski bir mahallesi bulunan Didik mahallesindeki evinde şehrin ileri gelen zenginlerinden sayılan, emlâk ve erazi sahiplerinden 60 yaşlarında Fahreddin ef. ile refikası henüz hüviyetleri kat'iyetle tesbit edilemeyen kimseler tarafından balta darbeleri altında öldürülmüşlerdir.

Ayni evin ihtiyar uşağı da bu meçhul katillerin hücum ve taarruzuna maruz kalmış, başına ve göksüne vurulan bir sopa ile kendisini kaybedip yere yuvarlanmış ve öldü zannedilen uşak vak"adan bir müddet sonra, kendine gelerek, evin perişan haline şahit olmuş, efendilerini yatak odalarının bir köşesinde ve yerde serili birer ceset halinde bulmuştur.

Bunun üzerine uşağın ilk işi sürünerek sokağı bulmak, yandaki evde oturan Fahreddin efendinin damadı Muhiddin Beyi keyfiyetten haberdar etmek olmuştur.

Uşak maruz kaldığı darbelerin altında iztirap içindedir ve zorlukla konuşmaktadır.

Zabıtanın ve adliyenin yaptığı tahkikat üzerine alınan ilk intiba şudur:

Katiller her halde evin dahili teşkilâtını bilen kimselerdir ve cürümlerini sabaha karşı işlemişlerdir. Katiller Fahreddin efendinin yattığı odayı kolaylıkla bulmuşlar, para ve mücevher almak maksadı ile yaptıkları bu baskını müvaffakiyetle neticelendirmek için karı ve kocayı öldürmekle faaliyete geçmişlerdir. Cesetlerin muhtelif yerlerinde balta yaraları görünmektedir. Yatak odasının hertarafı mahir eller tarafından karıştırılmış, büyük bir çekmece kırılmak istenmiş, fakat muvaffak olunamamış, evin diğer muhtelif yerleri de ayni maksatla darma dağın edilmiş, demir bir kasa da kırılamamıştır.

Katillerin evden ne götürdükleri henüz tesbit edilememiştir. Bu cüretkâr şakilerin kim olduklarına gelince, bütün şüpheler evin muhtelif zamanlarda tamiratını deruhte eden bir usta ve refikleri üzerinde temerküz etmektedir. Nitekim bunlar meydanda yokturlar.

Zabıta kendilerini şiddetle takibe başlamıştır. Kapılarda ve sair yerlerde parmak izleri elde edilmiştir. Mel'unların cinayeti işlemek için kullandıkları balta ile çamurlu bir keser odada bulunmuştur.

Son dakika

Katiller Anlaşıldı

ANKARA 11 (Telefonla) — "Gece yarısı" Fahrettin Efendinin uşağı vak'anın nasıl cereyan ettiğini ve failleri tanıdığını söylemiştir.

Bunlar evvelce bildirdiğim gibi Fahrettin Efendinin evinde tamirat yapmış marangoz ve sıvacılardır. Dört kişidirler, eve dahil olur olmaz evvelâ uşağın odasına girip epeyce dövdükten sonra öldürmek kastile başına ve göğsüne sopa ile vurmuşlar, bayıltıp kömürlüğe atmışlar, ondan sonra cinayeti işlemişlerdir. Zabıta iz üzerindedir. Yarına kadar faillerin yakalanacaklarına şüphe yoktur.

İran mektupları: 14

Komşu memlekette milliyetperverlik çok kuvvetlidir!..

İranın neresine gidilirse gidilsin milliyet hissinin kuvveti görülür

Tahran Belediye dairesinin cepheden görünüşü

İranın bugüne kadar siyasî bir mevcudiyet olarak kalabilmesi ve bütün ecnebi rekabet ve nüfuzlarına rağmen varlığını muhafaza etmesi, harsının kuvveti sayesinderi. İranlılar, millî duygu, millî mefkûre itibarile bir çok Avrupa milletlerinin mevfinde sayılabilirler.

Memleketin hangi köşesine gitseniz, orada mutlaka yerli kokuyu kok lar, yerli rengi görür, ve yerli âdetlerin icaplarına uymak mecburiyetini hissedersiniz. İranlılık, her şeyin başında gelir. Bir İranlı, yalnız ken di ananesini güder ve millî benliğin den ilham alır. Giyinip kuşanması, evindeki yaşayış tarzı, hariçteki mü nasebetleri, eğlentisi, rakıs ve musikisi, hattâ yazışı, okuyuşu, tamamen kendine mahsustur.

Avrupada seyahat eden İranlılar bile an'anelerinden ayrılmazlar. Hariçten İrana giren şeyler, hemen İran tarzını, İran hususiyetini alırlar.

İranda yaşayıp ta "Farisi" lisanı nı öğrenmeyen, parmakla sayılacak kadar azdır. İran medeniyeti ve İran harsı, yabancı unsurları sür'atle temsil etmek hususunda pek yüksek bir kabiliyet gösterir. Halis bir Kafkas Türkü, İrana, yerleştiği günden itibaren İranlı olmuştur. Çok geçme den millî varlığını unutarak İranı benimser, onun neş'esile neş'elenir, gamile dertlenir, mefahirile gururlanır. İranda yaşayan diğer unsurları içinde bulundukları kabın şekline ta bi olan mayie benzetmek mümkündür. İran lisanı, ahenktar ve cazibeli olduğu kadar İranlılar da sokulgan, mültefit adamlardır. Münasebette bulundukları kimseleri, kolaylıkla kendilerine ısındırırlar. İşte bu husu si cazibedir ki İranda, "yabancı" bırakmamış, hepsini vatandaş yapmağa muvaffak olmuştur.

Elkap

İranda az çok mevkii olan kimseler, mutlaka birer lâkap taşırlar. Bu lâkaplar, bazan o kadar meşhur olur ki, bir çokları isimleri unutularak yalnız lâkaplarile anılırlar.

Her şahıs, kendi içtimaî vaziyetine münasip bir lâkap sahibidir. Meselâ aşiretler rüesasına: Serdari zafer, Savletüddevle, Emiri cenk gibi lâkaplar takılır. Memleketin eşrafına verilen lâkaplar da ekseriya: Muhteşemüssaltana, Müşiriddevle, Muhtarülmemalik, Nasırılmemalik kabilinden şeylerdir. Çift çubuk sahibi beyler de hallerile münasip olarak Eminürreayâ, Vekilürreayâ gibi lâkaplar taşırlar.

İranda resmî devairde çalışan kâtiplere münşi derler. Bunlar, divanda çalıştıkları için lâkapları, Mutemedi divan, Debirilmülk, ve sairedir.

Posta ve telgraf nezareti erkânının lâkapları iyi haber tepşir ettiklerinden kinaye Beşirilmülk, Beşiriddevle gibi şeylerdir. İlmiye sınıfından olan sarıklılara: Fahrülülema, Nazmülülema gibi unvanar verilir.

Muteber tacirlerin de lâkabı vardır: Mutemeddüttüccar, Eminüttüccar gibi...

Kibar kadınların lâkapları olduk ça tantanalıdır: Banûyu uzma, Neyyiri azam, Fürugu azam gibi..

Evler

İranda orta halli evler, kâmilen kerpiçten yapılmıştır. Hiç birinde sokağa bakar pnecere yoktur. Sokak kapısından girince, büyük bir av lu karşınıza çıkar. Avlunun veya bahçenin ortasında zarif fıskiyeli bir havuz bulunur. Geçen mektuplarım da yazdığım "Kehriz" ler, günün muayyen saatlerinde sokalara salıve rilir ve her evde bulunan su mahzen leri (âbıanlar) la bu kehriz sularile dolar. İçilen su da budur, kap yıkanacak su da.. Yemek te bu su le pişi rilir, yüz de bu su ile yıkanır. Bizim eski su yolları gibi, (miri âp) lar bu suyu para ile satarlar, paranın bir kısmını kehriz sahibine verir, bir kısmını da kendi kazançları olarak ayırırlar.

Tahranda halkın dörtte üçü kiracıdır. Kiracı, evin hey'eti mecmuasını tutar, sonra bunları oda oda başka ailelere kiralar. Evlerin çoğu böylelikle apartıman tarzı almıştır. İranlılar, uysal ve geçim ehli insanlar oldukları için kiracılar biribirlerile çok iyi yaşarlar, aralarında değil kavga, hattâ sızıltı bile çıkmaz.

Mefruşat

Odaların mefruşatı, bir takım ha lıdır. Bir takım halı, dört parçadan mürekkeptir; orta yerde duran Meyane, iki yanında bulunanlar Kenare, odanın baş tarafına serilmiş olan serendaz isimlerini alır.

Minder, ve diğer oda takımları, yüksek aile evlerinde bulunur. Sandalya, orta halli evlerde pek kullanılmaz. Kâmilen renkli camlarla örtülen pencerelere İsfihan işi gayet zarif perderler takarlar.

Fıkır fıkır kaynayan semaver, odanın daimî bir zineti gibi durur. Raflara bir çok yaldızlı tabak ve kâseler, çay demlikleri, bardak, şamdan gibi şeyler sıralanır.

Kürsü nedir?

İrnada kışın, soba makamında kürsi dedikleri bir teshin vasıtası kullanırlar. Bu kürsi odanın ortasında kazılmış bir çukurdan ibarettir. Çukurun içine kömür konulur, iyice kızardıktan sonra bir kaç kürek kömür tozu ilâve edilir; Ateş için için yana dursun, çukurun üstüne dört ayaklı sağlamca bir masa yerleştirilerek etrafına geniş ve yumuşak bat taniyeler sıralanır. Bütün ev halkı kürsinin önünde çep çevre toplanır ve battaniyelere yan gelerek ayaklarını battaniyelerin altına uzatırlar. Yorganlar göğüslere kadar çekildik ten sonra gelsin demlenmiş çay..

Bu izahatten, kürsinin bizim eski tandırın bir eşi olduğunu anlamışsınızdır.

V. N.

Hicaz'da Darlık var

Bu sene hacce giden-lerin mikdarı çok az!

Beruttan Adana gazetelerine yazılıyor: Kabireden alınan haberlere göre, bu sene Hicazda bir kıtlık teh likesi mevzu bahsolmaktadır. Buna sebep maverayi şeriadan Hicaza buğ day gönderilmesinin men'idir.

Hicaza hâkim olan Vahhabi hükümetinin parasız kaldığı ve aylardanberi memurlarına maaş veremediği de bildirilmektedir.

Bunun üzerine hicaz hükûmeti Kahireye iki mümessil gönderip Mı sır hükûmetinden Mısırdaki haremeyn evkafının verilmesini istemiştir. Mısrı hükûmeti ise iki taraf arasında mevcut olan ihtilâf dolayısiyle bunları vermemektedir.

Hicaz hükûmeti bu darlık haberlerini tekzip etmekte ise de muhtelif menbalardan alınan malûmat bunu teyit etmiş bulunuyor.

İran hükûmeti dünya buhranı dolayisiyle memleketten para çıkarmamak için bir müddet için Hacca gidilmesini menetmişti. Suriye Fransız âli komiserliği haç mevsimi münasebetiyle neşrettiği bir kararda bu sene Suriyeden hacca gidecek kimselerin beraberinde 300 suri lirası veya buna muadil nakit para götürmelerine ancak müsaade etmektedir.

Transit tarikiyle Suriyeden geçecek olan ecnebi tabiiyetini haiz kimselere ise dört yüz surî lirası veya muadili için müsade edilmektedir.

Mısrıdan bu sene hacca pek az kimse gidecektir. Rağbetsizlik bu tarzda devam eder se Mısır hükûmetinin de bu sene haccı lağvetmesi muhtemeldir.

HARİCÎ HABERLER

Changhai'da Sükûnet

Japon kıtaatının Mançuride vaziyeti

VASHİNGTON, 11. A. A. Hükûmet, dün Şanghaydaki 31 inci Cemahiri Müttahide piyade taburunun Manilaya nakil ve iadesini derpiş eylemiş, fakat bu iadenin acilen yapılma masına karar vermiştir.

Japonya'nın Mançuri'deki vaziyeti

TOKYO, 11. A. A.— Japon kıtatının, Mançuri demir yolları hututunun dış kısmında bilâmüddet kalmalarının imkân dahilinde bulunduğu, Cemiyeti Akvamın 30 Eylûl tarih li celsesinde Sir John Simon ta rafından beyan edilmiş olmasına rağmen Japon muhafili, resmî muhitlerin, Mançuride yeni rejimin ihdasının vaziyeti temamen değişdirmiş olduğunu v eyeni Mancuri devleti başka bir muavenete muhtaç kalmak sızın asayiş ve muslihane şeraiti temin edebilmekteki kabiliyetini gösterinceye kadar sulhü sükûn'un muhafaza ve idamesi için Japon kıtatının Mançuride kalması icap ettiği iddiasında bulunduklarını ihsas eylemektedir.

Yeni devletin âlî meclisi

CHANG GHUN, 11. A. A. Yeni devletin hususî âlî meclisi âzaları arasında geçen sonbaharda Japonlarla teşriki mesaî ederek ceneral Ma Chan Chan aleyhinde çalışmış olan Chang Hai Pengde bulunmaktadır. Mumaieyh, yeni Mançuri dev letinin Harbiye nazırı sıfatını haizdir.

Cemiyeti akvamda

CENEVRE, 11, (A.A.) — Cemiyeti Akvam nezdinde Japonya'yı temsil etmekte olan Lonrda Sefiri M. Matsudeira ile Brüksel Sefiri M. Sato dün İngiliz Hariciye nazırı Sir Jhon Simon'u ve Büyük Meclis reisi M. Hyamans'ı ziyaret etmişler dir. İki Japon murahhası umumî komisyonun tahrir komitesi tarafından teklif edilen karar sureti hakkında hukukî mahiye ti haiz olarak dermeyan ettikle ri itirazlar hakkında Dör Jhon Simon'a ve M. Himans'a izahat vermişlerdir. Japon murahhasla rı umumî komisyonun bu karar sureti hakkında hukukî mahiyeti haiz olarak dermeyan et tikleri itirazlar hakında Sir John Simon'a ve M. Himans'a ve M. Himans'a izahat vermişlerdir. Japon murahhasları umumî komisyonun bu karar su reti projesine resmen ittilâ hasıl etmek için bu sabah akdedeceği celsede, Tokyodan talimat almadıkları için her hangi bir vaziyet almanın kendileri için mümkün olmadığını beyan etmişlerdir.

Bundan başka M. Matsudeira ve M. Sato bu karar suretinin kabulü Japon hükûmeti üzerinde son derecede ağır bir tesir yapmaktan hali kalmıyacağından bugün öğleden sonra içtimaa deveti arzu edilen cemiyeti Akvam Büyük Meclisinin sonuncu içtimaının gelecek haftaya bırakılmasını resmî su rette istemişlerdir.

Japon mümessillerinin ileri sürdükleri bu ihtirazî kayıtler hem umumî meclise hem de ka rar sureti reye konacak olursa cemiyeti akvam Büyük Meclisine şamil bulunmaktadır.

CENEVRE, 11. A. A. — Cemiyeti akvam Büyük Meclisi umumî komisyonu tahrir heyeti tarafından kaleme alınan karar suretinin metni hakkında müzakerede bulunmuştur.

Komisyon Çin ve Japon mümessillerini dinlemek üzre saat 17 de toplanacak ve bu metin hakkında bir karar verecektir.

Fransız meb'usan meclisinde

PARİS, 11. A. A. — Meb'usan meclisi 16 saat devam eden gürültülü bir celseden son ra Fransız maliyesine ait kanun projesini tasvip ve kabul eylemiştir

Sofya mektubu

Tuna Federasyonu

SOFYA, 9 (Milliyet) — Son günlerde Paristen gelen haberler Fransanın teşviki ile Avusturya, Macaristan, Çekoslovakya Romanya ve Yugoslavya arasında bir Tuna federasyonunun vücude getirileceğinden bahsediyorlar. İtalyada Fransanın bu fikrine tamamile iştirak etmiş ve o da bu yolda çalışıyormuş. Federasyona dahil devletler aralarında hususî gümrük tarifeleri yapacaklar ve böylelikle onların istihsal ettiği ziraî mevaddı Fransa, İtalya, Avusturya ve Almanya gibi sanayi memleketleri alacak lar ve bu memleketlerin de sanayi mevaddını Tuna federasyonuna dahil memleketler is tihlâk edecek ve bu müşterek mübadele sayesinde bu memleketlerde pek ziyade hissolunan umumî buhranın önüne geçilecektir. Bulgar gazeteleri bütün bunları kaydettikten sonra, ma atteessüf bugüne kadar Bulgaristanın bu Tuna federasyonuna davet olunmadığını, vaktile Bulgaristanın da bu teşekküle dahil olması tasavvur olunduğu halde, bugün hariç bırakıldığını, bunun Bulgaristan iktısadiyatı ve haricî siyaseti için çok ağır bir darbe olduğunu ve bunun son günlerde İtalya ve Fransa arasındaki münakaşalı meselelerden vücude gelen umumî bir anlaşmadan tevellüt ettiğini ehemmiyetle yazıyorlar. Mösyö Muşanof gazetecilere verdiği beyanatta Bulgaristanın da bu yeni teşekküle davet edilmesini beklediğini söylemiştir.

Bulgaristanda millî mahrukat

Bulgar Maliye nezaretinin yeni bir tamim ile Bulgaristanda bütün otomobil ve motörler yüzde 25 temiz ispirto karışık benzin kullanacaklardır. Temiz ispirto istihsal etmek üzere iki fabrika lâzım gelen tesisatı yapmışlardır. Böylelikle Bulgar iktisadiyatı hem hariçten yüzde 25 daha az nisbette ben zin ithal edecek, hem de dahilde pancar ve mısırdan istihsal edilen ispirtoya daimî bir mahreç bulunmuş olacaktır. Yüzde 25 temiz ispirto karışık mahlûle Bulgarlar (Millî mahrukat) namını veriyorlar. Bulgaristana temiz benzin yalnız Maliye nezaretinin kararı ile tıbbî ve ya amelî maksatlar için girebilecetkir. Başka türlü temiz ben zin satmak Bulgaristanda mem nudur. Bulgaristana ithal olunan benzinler daha hudutlarda ki gümrüklerde yüzde 25 temiz ispirto ile karıştırılacaktır. Bun danmada benzine başka madde ler karıtşırmak kat'iyyen memnudur. Temiz ispirtonun kilosuna hükûmet on leva narh koymuştur. Temiz ispirto işleyen fabrikalardaki bütün amele, us ta ve kimyagerlerin Bulgar olması şarttır.

Ingilterede fevkalâde malî tedbirler

LONDRA, 11. A. A. — Avam kamarası fevkalâde malî tedbirlerin tatbikine devam edilmesi hakkındaki kanun lâyıhasını ikinci kıraatinde kabul etmiştir.

İngiliz lirası fiyatının temev vüçleri hakkında uzun bir müzakere olmuştur.

M. Neville Chamberlin bu münasebetle şu beyanatta bulunmuştur:

" Hükûmet bu temevvuçlerin devamını arzu etmemektedir. İngiliz lirasının hangi nisbet üzerinden ve ne zaman istikrar ettirileceğini söylemeğe şimdilik imkân yoktur."

M. Tardieu Cenevreye gidiyor

PARİS, 11. A. A. — M. Tardienün bugünlerde Paris'e uğrıyacak olan bir çok ecnebî devlet adamlariyle görüşmeğe lüzum görmesinden dolayi Cenevreye ancak pazartesi akşamı gitmesi muhtemeldir.

Çocuktan halâ Haber yok!

Yardım etmek isteyen kaçakçılar da tehdit ediliyorlar

NEVYORK, 11. A. A. — Evening Post gazetesinin yazdığına göre, kaçırılan çocuğunun bulunması için Lindberg'e yardım eden kaçakçılardan Spitale kendi iki çocuğunun mukabele bilmisil olarak kaçırılacağı tehdidi karşısında kalmıştır. Gere kSpitale ve gerek arkadaşı Bitz Lindberge yardımı kabul etmişler ve işe başlamışlardı.

Şahışları maruf olan bu iki kaçakçı ile 14 arkadaşları bir ispirto kaçakçılığı işinde müşterek olmakla ittiham edilerek dün federal mahkeme huzuruna çıkmışlardı.

Maamafih, bütün bu vakalar arasında hâlâ Lindberg'in çocuğuna ait hiçbir sarih, kat'î ve yeni bir haber alınmamıştır.

M. Briand'ın Cenazesi

Tabutun önünden on binlerce insan geçti

PARİS, 11. A. A. — Dün saat 12,30 ile saat 17 arasında M. Briand'ın tabutu önünden 10 binlerce insan geçit resmi yapmıştır.

PARİS, 11. A. A.— Ayan meclisinin dünkü celsesi esnasında reis M. Lebrun Yugoslav ya, Çekoslovakya, Macaristan ve Arjantin cümhuriyeti âyan meclisleri reislerinden gelen ta ziyet telgraflarını okumuştur.

Ayan meclisi bundan sonra, sol cenah demokrat grupu tarafından tevdi edilen ve müteveffa M. Briand'ın vatanın bihakkin şükranını kazandığının tef himini talep eden kanunî teklifi tasvip ve kabul eylemiştir.

Italyan-Rus ticaret münasebatı

ROMA, 11. A. A. — Sovyetler birliği halk komiserlerinden Veizer'in muavininin riyasetinde olarak mezkûr hükûmet tarafından gönderilen hu susî bir heyet Romaya gelmiştir.

Bu heyetin İtalyaya gönderilmesinde maksat iktisadî müzakerelere girişmek ve İtalya ile Rusya arasında mahsulât ve mamulât mubadelelerine ait meseleler hakkında tetkikatta bulunmaktır.

Gazeteler İtalya ile diğer mil letler arasında ticaret ve münakaltın arttırılması irin İtalyan malî ve iktisadî müessese leri tarafından sarfedilen faaliyeti ehemmiyetle kaydetmektedir.

Muhnik gaz ve mikrop

BERNE, 11. A.A. — İsviçre devlet Şurası harp esnasında muhnik gaz ve mikrop kullanılmasının men'i hakkındaki protokolu tasvip etmiştir.

Serbest Irlanda hükûmetinde

DUBLİN, 11. A. A. — Sabık Cosgrave hükûmeti zemanında gayri kanunî bir teşkilât addedilen Cümhuriyet ordusuna ait bir çok müfrezeler şimdi so kaklarda serbestçe dolaşmaktadır.

" La Republique " ismindeki gazete eski kıtıada olarak tekrar intişara başlamıştır. Bu gazetenin başmuharriri olan Frank Ryn tahliye edilen siyasî mevkuflardan biridir.

Fransada kadınların rey hakkı

PARİS, 11. A. A. — Ayan meclisi, ilk defa olarak münakaşasını 15 Mart gününe tesbit eylemiş olduğu kadınların rey hakkı meselesinin müzakeresini 21 Haziran tarihine talik etmiştir.

Ispanyada hadiseler

KURTUBE, 11. A A.— Umumî grev başlamıştır. Askerî kıtaat ekmek imal etmektedir. Birçok tevkifat yapılmıştır. Ehemmiyetsiz bazı arbedeler olmuştur.

SON DAKİKA

Erzurumun kurtuluş günü

ERZURUM, 11. (Milliyet) — Erzurum kurtuluş bayram hararetle tes'it edilmiş, bu münasebetle erkek muallim mektebinde bir müsamere verilmiştir.

Bu müsamerede temsil edilen "11 mart kahramanları" isimli piyes, halkın nihayetsiz meserret ve sürekli alkışlarını mucip olmuştur. Kurtuluşun yıl dönümü şehrimize fevkalâde bir gün yaşatmıştır.

Şarapçılık konferansı kapandı

PARİS, 11. A. A. — Beynemilel şarapçılık konferansı mesaisini bitirmiştir. Konferans, dağılmadan evvel 11 karar sureti kabul etmiştir.

Bu karar suretlerinde şarap mustahsıllarının beynelmilel tek bir cephe vücuda getirmek suretiyle içki yaşağına karşı mücadeleye girişmeleri, hiyleli rekabeteve kaçakçılığa karşı mücadele edilmesi, mustahsıl memleketlerin gümrük tarifelerini indirmeleri, menşe isimlerinin himayesi, bağcılık sahasında mesai iştiraki temini bütün dünyada şarap istihlâkâtının artırılması için propaganda bulunmak ve ziraî itibar açmak üzre Cemiyeti Akvam tarafından beynelmilel bir teşekkül vucuda getirilmesi hususları tavsiye edilmiştir.

Hitlerciler lehine çalışan polis memurları

BERLİN, 11. A. A. — Polis dairesinden bir takım mahrem vesikalar aşırıp Hitlercilere veren üç polis memuruna karşı hiyaneti vataniye davası açılmıştır.

Sırma kaplı Boş kalıp

Hakimiyeti Milliye'nin mahut halife hakkında başmakalesi

ANKARA, 11 (Telefonla) — "Hâkimiyeti Milliye" Bir Tip serlevhsı ile Falih Rıfkı Beyin bir makalesini neşretmiştir. Falih Rıfkı B. bu makalesinde Celâlettin Arif Beyden bahsetmekte ve neşrolunan el yazılarına temas ederek ezcümle demektedir ki:

— "Osmanlı sırması ile kaplanmış boş kalıplardan birinin içini öğreniyoruz. Celâlettin Arif Beyin ispirtizma masasına üşüştüğünü zannettiği ervahı tayyibe hakikatte ken di iskeletinin içinde katılaşmış ve kabuklaşmış olan derviş vahdeti ruhundan başka bir şey değildir.

"Bir vakitler onda akıl bulmuş bulunanlar bugün bu akılda bir noksan aramak gafletine düşerlerse haksız değildirler. Celâlettin Arif B. aklı eksik olan değil, aklı bol olan bir adamdı."

Falih Rıfkı Bey makalesini şöyle bitirmektedir:

—"Biz bozulan akılların değil, olmayan akılların cezasını çekmişizdir. Celâlettin Arif Bey kafasının içi ni nasılsa bir torbaya doldurup bize miras bıraktı. Onun gibi gece gündüz ruh dinleyenler ve bu memleket te kendileri için büyük fırsatlar çıka cağı günü bekleyenler az değildirler. Halk bu zavallı şahısta güldürülmemeli, ona bu tip, anlatılmalıdır. Celâlettin Arif Bey ve onun sevdikleri ile onu sevenler bir gün iktidarı almış olsalardı, şimdi okuduğumuz şeyler ispirtizme hezeyanı değil, kanunu esasî maddeleri olacaktı.

İç yüzlerini gördüğümüz vakit güldüğümüz bu adamlar iç yüzlerini görmediğimiz müddetçe hepimizi ağlatmış olanlardır."

Feyezan ihtimallerine karşı

ANKARA, 11 (Telefon) — Havaların birden ısınması yüzünden çay ve nehirler sahasında bulunan arazinin su içinde kalmaları ihtimali varit görüldüğünden her vilâyetten bu son vaziyet üzerine malûmat istenmiş, köylünün arazi ve evlerinin sulardan muhafazası için ne gibi ted birler almadığı sorulmuştur.

Amerikada yakalanan bombalı adam

ŞİKAGO, 11. A.A. — 8 mart tarihinde tevkif edilmiş olan Columbo Boris ismindeki İtalyanın geçen Kânunuevel ayı zarfında Cemahiri Müttahidede mükim İtalyan muteberanı aleyhinde yapılan bombalı sui kast ile alâkadar olmadığına fe deral zabıtası tarafından tam bir kanaat hasıl olmuştur.

Ceneral Urriburu Avrupaya geliyor

BUENOS AİRES, 11.A. A. Ceneral Urriburu, Reisi Cümhur M. Justoya veda etmiştir. Cumaertesi günü Avropaya müteveccihen vapora binecektir.

Ankarada Bir konser

Güzel san'atlar şubesinin muvaffakıyetli bir konseri

ANKARA, 11 (Telefonla) — Halkevi güzel san'atlar şubesi tarafından hazırlanan konser bugün büyük bir muvaffakıyetle Halkevi salonunda verildi, konserde Meclis reisi, Başvekil ve Dahiliye vekili ile yüzlerce vatandaş vardı. Konserin nihayetinde Kâzım ve İsmet aşalar genç ve güzide san'atkârları huzurlarına kabul ederek iltifatta bulunmuşlar ve İsmet Paşa:

Size konseri tertip ettiğinizden dolayı teşekkür ederim, çok mütehassisim, musikinin halk terbiyesinde büyük bir rolü var. Sizin bunu başardığınıza ve başaracağınıza emi nim, sizi gördükten ve dinledikten sonra ümitlerim büsbütün arttı, hepi nizi tebrik ederim. demiştir."

Karnavalın Son haftası

Karnavalın son haftası münasebetile evvelki gece Beyoğlunun muhtelif eğlence yerlerinde maskeli maskesiz balolar ve eğlenceler verilmiş, dün de akşama kadar renk renk dominoları, geniş şapkaları ile acaip kıyafetli maskaralar sokalarda dolaşmışlardır. Bu meyanda ellerinde büyük tavan süpürgesi olanlar, atla geçenler ve biribirini kovalayanlara sık sık tesadüf ediliyordu.

Vecihi Beyin tayyare hangarı tamamlanıyor

Kadıköyde, Yoğurtçu parkı karşısındaki köy ağzında Tayyareci Vecihi Bey tarafından tesisine teşebbüs edilen hava istasiyonunun inşaatı hayli ilerlemiştir. Yapılmakta olan hangar iki haftaya kadar tamamlanacaktır. Hangar tamamlanır tamamlanmaz Vecihi Bey ve arkadaşları tarafından bir deniz tayyaresinin inşasına başlanacaktır. Bu tayyare de, daha evvel yapılan Vecihi XIV tayyaresi tipinde olacak, malzemesi buradan tedarik edilecek, yalnız motoru Avrupadan getirilecektir. Yaz başlarına doğru ilk uçuşlara başlanılabileceği ümit olunuyor.

Üç aylıklara devam ediliyor

Eytam, eramil ve mütekaitlerin üç aylık maaşlarının itasına devam edilmektedir. Fatih, Samatya, Eyüp maaş gişeleri malmüdürlük merkezlerine avdet etmişlerdir. Maaşlarını almıyanlar buradan alacaklardır. Eminönü kazasındaki Sultanahmet, Beyazıt maaş gişeleri 14 mart akşamına kadar tevziata devam edecek lerdir.

Vaktinde yoklama yaptırmayanların yoklamaları malmüdürlük merkezlerinde yapılmaktadır. Bunların maaşlarının verileceği günleri Defterdarlık ayrıca ilân edecektir.

Aero klüpte balo

Aero Klüp'te evelki gece İstanbul Lisesi mezunları cemiyeti tarafından bir balo verilmiş, geç vakte kadar neş'eli saatler geçirilmiş ve dansedilmiştir.

Tayyareci Vecihî B. tarafından dün Klüpte tayyarecilik hakında verilmesi mukarrer konferans, Vecihî B. biraz rahatsızlandığı için başka güne kalmıştır.

Ihracatımızdaki fazlalık devam ediyor

Ekonomi

Bir aylık idhalât ve ihracat farkı

Geçen senenin bir ayı ile bu senenin ayni ayı arasındaki fark lehimizedir

Son aylara ait ithalât ve ihracat rakamları gümrük idaresi tarafından tesbit edilmiştir. Bu cetvellere nazaran bu senenin ilk ayı olan kânunusanide memleketimize hariçten gelen malların kıymeti 5,323,132 lira dır. Halbuki yine ayni ay zarfın da ihracatımız 10,346,877 liraya baliğ olmuştur.

Geçen senenin ayni ayına gelince; şayanı dikkattir ki 931 kânunusanisinde ithalâtımız 12 milyon lirayı bulmuş, ihracatımız ise 11 milyona baliğ olmuş tur. İki senenin ayni ayı zarfın da ithalât itibarile, memleket lehine olarak mühim bir fark göze çarpmaktadır.

Haricî Ticaret Ofisinin bir istatistiğine göre, geçen 931 se nesinde, 930 senseine nazaran Almanya, Belçika, Bulgaristan Fransa, Hollanda, İngiltere; İtalya, Romanya, Rusya; Suriye, Mısır, Amerika ve Yunanis tana olan ihracatımız bir mikdar azalmıştır. Buna mukabil Yugoslavya, İsviçre İspanya ve Çekoslovakyaya olan ihraca tımız artmıştır. Ofis ihracatımızın artması için esaslı tetkikat yapmaktadır. Tetkikat pey derpey İktisat vekâletine bildirilmektedir.

Çiroz ihracatı

Balıkçılar çiroz ihracatı için şimdiden hazırlıklara başlamışlardır.

Yunanistanın çirozdan alınan gümrük resmini arttırdığı söylenmektedir. Balıkçılar bu haberin doğru olup olmadığını da ihracat ofisinden sor muşlardır. İhracat ofisi de çiroz mevsiminin yaklaşması münasebetile ayrıca tetkikat yapmaktadır. Verilen malûmata göre ofis çiroz ihracatı için bir talimatname yapacaktır.

Londrada ticaret mümessilliğinde sergi

Londrada bulunan Şimali Avrupa Ticaret mümessilliğimizin binasında Türk mahsulât ve mamulâtını teşhir etmek üzere küçük bir sergi açılmıştır. Türkiyeye mahsus ve Avrupada el ve ev sanayimize ait örme, işleme, boncuk, tarak, nargile gibi mamulâtımızın ticaret mümessilliklerimizde daimî bir sergi halinde teşhiri için alâkadarlar İktisat Vekâleti nezdinde teşebbüslerde bulunacaklardır.

Almanya zahire gümrüğünü indirdi

Berlin Türk ticaret odasından ihracat ofisine gelen bir raporda Alman hükûmetinin zahire gümrük resmini 250 marktan 180 marka indirecegi bildiriyor.

Paris borsası bugün kapalı

PARİS, 11 (A.A.) — M. Briand'ın cenaze merasiminin icrası münasebetile Paris borsası yarınki cumartesi günü sabahtan akşama kadar kapalı bulunacaktır.

Nevyork borsasında Ingiliz dövizi

NEVYORK, 11 (A.A.) — İngiliz dövizi, dün borsada 3 dolar 62 7/8 çent olarak kapanmıştır.

Japon bankasının iskonto nisbeti

TOKYO, 11 (A.A.) — Japonya bankası iskonto nisbetini yüzde 6,57 den yüzde 5,84 e tenzil ve irca etmiştir.

Taşla adam Öldüren âşık

İddia makamı tecziyesini istedi

Gebzede Süleyman Efendi isminde bir ihtiyarın ölümüne sebebiyet vermekle maznun Kâzımın mu hakemesine Ağır Cezada devam edilmektedir. Kâzım âşık olduğu Süleyman Efendinin kızına aşk mektup ları yazar ve bu mektupları ihtiyarın evine atarmış. Bundan fena halde sinirlenen ihtiyar bir gün Kâzımı tutmak istemiş, Kâzım da ihtiyara bir taş atmıştır. Fakat kafasından yaralanan ihtiyar bu taşın tesirile öl müştür. Iddia makamı Kâzımın tecziyesini istemiştir.

Tiyatro hakkında Bir konferans

Dün akşam İstanbul radyosunda Refik Ahmet Bey tarafından "Türkiyede tiyatro hayatı nasıl baş ladı?" isimli bir konferans verilmiştir. Refik Ahmet Bey üçüncü Sultan Selim zamanından itibaren siyasi hayatta hâsıl olmağa başlayan değişikliği, bunun içtimaî hayattaki tezahürlerini ve nihayet zevkimizde ve eğlencelerimizde olan tebeddülü işaret ettikten sonra Avrupa eğlencesi olan tiyatronun memleketimize ne zaman ve nasıl geldiğini anlatmıştır. Konferansçı, tanzimatı hayriyeden sonra İstnbula gelen ecnebi temsil hey'etlerinin faaliyetlerini, İstanbulda yapılan ilk tiyatro binaları nı ve ilk mahalli tiyatro hareketleri ni izah ettikten sonra ilk türkçe piyeslere geçmiştir. Refik Ahmet Bey, uzun müddet İstanbulda taşkın bir san'at hayatı yaşatan Gedikpaşa tiyatrosunu, Namık Kemal, Ahmet Mitat Beylerin ve arkadaşlarının burada oynanan piyeslerinin halk üzerinde yaptığı iyi tesirler üzerine istipdat idaresi tarafından nasıl tevkif ve hapsedildiklerini, tiyatronun nasıl yıktırıldığını ve memlekette canlanmağa başlayan tiyatro hayatının nasıl söndürüldüğünü anlatmak suretile konferansna nihayet vermiştir.

Hariciyede terfiler

ANKARA, 11 (Telefonla) — Elçilik başkâtiplerinden Feridun Cemal, Salâhaddin ve Rüştü Beyler Elçilik müsteşarlığına terfi etmişlerdir.

İzmir rıhtım Suistimali

Maznunların muhakemeleri başlıyor

İZMİR, 11 — Rıhtım şirketi maznunları iddianameye itiraz etmişlerdir. Karar hâkimi Rıhtım şirketi maznunlarının itirazlarını tetkik ederek kararla evrakı Asliye ceza mahkemesine tevdi etti. Muhakemenin cumartesiye başlaması muhtemeldir.

Kadıköy malmüdürlüğünde tayinler

Kadıköy malmüdürlüğüne merbut tahsil şubelerinde bazı tebeddüller ve terfiler olmuştur.

Erenköy müsakkafat muavini İskender B. birinci sınıf muavinliğe, varidat kâtibi Gayret B. ikinci sınıf tahakkuk muavinliğine, varidat kâtibi Sadık B. birinci sınıf kitabete, tebliğ memuru Nusret B. ikinci sınıf hitabete terfi etmişlerdir.

Orta mektep mezunlarından olup imtihanda muvaffak olanlardan Rıza ve Haşim Beyler Erenköy tahsil şubesi tebliğ memurluğuna, Yusuf B. de Kadıköy şubesi tebliğ memurluğuna tayin edilmişlerdir.

Musul meb'usunun katili

Bundan bir müddet evvel Musul mebusu Nuri beyi öldürerek bir müddet kayboldukdan sonra yakayi ele veren Arnavut Hacı Emin ağır ceza mahkemesinde 12 sene hapse mahkûm edilmişti.

Temyiz mahkemesi Hacı Emin hakkındaki bu kararı nakzetmiş ve evrakı iade etmiştir. Hacı Emin ağır ceza mahkemesinde yeniden muhakeme edilecektir.

Talât Paşa konağı boşaltılacak

Talât Paşa konağında bulunan belediye sıhhiye müdiriyeti yakında vilâyet sıhhiye müdiriyetine nakledilecektir. Bu dairede bulunan emrazı zühreviye dispanseri ile Etıbba odası da başka bir binaya nakledilecektir.

Poliste

Otomobil Faciası

Bakırköyde çiğnenen bir adam hastanede öldü

Araçlı Ahmet, Bakırköyüne gidreken 3669 numaralı şoför Manonun idaresindeki otomobil çarpmış, ağır surette yaralanan Ahmet, Ermeni hastanesin de vefat etmiştir.

* Beyoğlunda Hamalbaşında aşçı Hiristonun çırağı İhsana 2566 numaralı şoför İbrahimin idaresindeki otomobil çarpmış ve İhsanı başından vücudünün muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Şoför yakalanmış, yaralı Beyoğlu hastanesine yatırılmıştır.

Kumkapıda bulunan ölü

Dünkü nüshamızda Kumkapıda bir ölü bulunduğunu, hüviyetinin tahkik edilmekte olduğunu haber vermiştik.

Ölünün hüviyeti dün tesbit edilmiş ve Emin Sinan mahallesinde Pertevpaşa sokağında 29 numaralı evde oturan Süleyman Efendi olduğu anlaşılmıştır. Ceset ölümün sebebinin anlaşılması için morga kaldırılmıştır. Maslakta bulunan cesedin de hüviyeti tayin edilmiştir.

İki esrar kaçakçısı daha yakalandı

Mehmet ve Koço isminde iki adam bir bohça içinde 2,5 kilo esrar kaçırırlarken Tophanede polisler tarafından yakalanmışlardır. Esrar müsadere edilmiştir.

Ortaköyde bir hırsız şebekesi

Ortaköyde yeni bir hırsız şebekesi meydana çıkarılmıştır. Bu şebeke civarda bir çok evleri soymuştur.

Zabıta tahkikatı neticesinde bunlarln Hakkı İspiro ve Vasil isimlerinde üç kişi oldukları tespit edilmiş ve üçü de yakalanmışlardrı.

Polis merkezi bunların şimdiye kadar yaptıkları hırsızlıkları ve soydukları yerleri tesbit etmiştir. Maznunlar tahkikat evrakile birlikte adliyeye verilmişlerdir.

Zabita bunların daha başka arkadaşları olup olmadığını tahkik etmektedir.

Bir alüfteyi yaraladılar

Taksimde Sazlıderede Muazzezin evine giren Mustafa sermayelerden Emineyi bıçakla yanağından yaralamıştır. Yaralı kadın zükûr hastanesine kaldırılmıştır.

Elmas küpe yerine

Taksim polis merkezi Ali Rıza ve Simon isimlerinde iki kişiyi tevkif etmiştir. Bunlar geçenlerde Taksimde Sakızağacında tefeci Ali efendiye giderek borç para istemişler ve mukabilinde rehin olarak bir kaç elmas yüzük ve küpeler bırakmışlardır.

Pazarlıkta uyuşulmuş ve paranın iadesi için bir gün tayin edildikten sonra Ali Rıza ve Simonu paraları alıp gitmişlerdir.

Tayin olunan gün Ali efendi beklemiş, aradan daha uzun bir zaman geçtiği halde borçlular görünmemişlerdir. Bunun üzerine Ali efendi elmas küpe ve yüzükleri alıp kuyumcuya koşmuş ve bunların hepsinin âdî taşlar oldukları anlaşılmıştrı.

Ali efendi derhal polise giderek hadiseyi anlatmıştrı. Taksim polis merkezi Ali Rıza ve Simonu yakalamıştrı. Zabıta bu iki manitacı hakkında tahkikata devam etmektedir.

Caddede gürültü

İstiklâl caddesinde Ambasador birahanesi önünde yekdiğerile kavga eden Hüseyin ve Mehmedi nokta memuru İzzet ve Yaver Efendiler karakola davet etmek istemişler, bunlardan Hüseyin "ben gitmem" diye gürültü yapmış ve halkı başına toplamıştır. Bu sırada oradan geçmekte olan inzibat postabaşısı Akif, inzibat memuru Necati Efendilerin muavenetile karakola götürülmek istenmişse de, Hüseyin inzibat memurlarına da hakaret etmiştir.

Mavnada hırsızlık

Balatta Sinan ağaya ait mavnadan öteberi çalan sabıkalı Davit hakkında tahkikata başlanmıştır.

Polise hakaret

Polise vazife sırasında hakarette bulunan Fenerde mukim kahvcci Abbas hakkında tahkikata başlanmıştır.

Sarhoşun biri

Hayri Bey isminde bir adam küskütük sarhoş olduğu halde Beyoğlunda İstiklâl caddesinde ötekine berikine sarkıntılık ederken polisler tarafından yakalanmış, karakola götürülmüştür. Hayri Bey karakolda polislere hakaret etmiş, hakkında bunun için de ayrıca takibata başlanmıştır.

Kapıcıya dayak

Beyoğlunda Venedik sokağında Odesa oteli kapıcısı Yonkof Efendi otele yatmak üzere gelen iki mektep talebesini kabul etmediğinden, mektepliler kapıcıyı dövmüşlerdir.

Belediyede

Balıkpazarı Genişleyor

Yıkılacak binalar mahallen tesbit edilmektedir

Balıkpazarı ve civarının tevsii için yakında istimlâkâta başlanacağını yazmıştık. Eminönü kazası heyeti harita üzerinde tayin edilen istikamete göre, hangi binaların yola gideceğini mahallen tesbit etmektedir. Binalar tesbit edildikten sonra emlâk sahiplerine tebligat icra edilecektir. Rüstem paşa camiinden sonra da 25 metre genişliğinde bir cadde açılacaktrı.

Kok kömürü fabrikası

Son zamanlarda şehrimizde kok fiatleri yükselmiştir. Kış iptidasında 20-25 liraya verilen kok şimdi 30 liraya çıkmıştır. Buna sebep kışın devamlı olması ve kok sarfiyatının artmasıdr. Son zamanlarda oduna nisbetle kok sarfiyatı pek ziyade artmıştrı. Talep çoğalınca şirketler fiatleri arttırmışlardır.

Halbuki kok yapılan maden kömürünün tonu 7 liraya alınıyor. Banun gazı çıkarılarak istifade ediliyor. Geri kalan kok kömürü ucuza mal oluyor.

Belediye istihsal edilen kok kömürünün ihtiyaca kâfi gelmediğini, diğer taraftan kontenjana dahil olduğu için bunun hariçten de getirilemediğini nazari dikkate alarak bir kok kömürü fabrikası açmağa düşünüyor. Belediye muavinlerinden Hâmit bey bu hususta demiştir ki:

" — Evet böyle bir tasavvurumuz vardır. Halka mahrukat ihtiyacını ucuzca temin etmek için böyle bir fabrika açmak istiyoruz. Bu fabrikanın tesisi büyük bir paraya mütevakkıf değildir. Nihayet altmış bin lira ile tesisatın yapılacağı mümkün görülüyor."

Vali Muhiddin bey, Ankaradan döndükten sonra kok kömürü fabrikasını tesis meselesile meşgul olacak, bu hususta şehir meclisinden karar alacaktrı.

Mezbaha resmi

Şehir meclisi, et fiatlerini düşürmek için ilk tedbir olarak et rüsumunu hayvan başına değil, sıklet üzerinden almağa karar vermişti. Mezbahada sıkleti süratle tayin etmek için yapılan havai hat inşaatı bittikten sonra etten alınacak rüsumun miktarı değiştirilecektir.

Verem dispanserinde tedavi edilenler

Cağaloğlundaki Vilâyet Verem dispanserine 931 senesi zarfında 17010 hasta müracaat etmiş, bunlardan 392 si sabit veremlidir. 9242 si de âdi hastalıklarla malûldürler.

Ağaç dikilecek caddeler

Eminönü kazası belediye mıntakasındaki geniş ve esaslı caddelere yakında ağaç dikilmeğe başlanacaktır.

Feyziati mezunları cemiyeti

Feyziâti lisesi mezunları cemiyeti namile bir cemiyet teşkili için vilâyete müracaat edilmiştir. Evrak tahkikat için polise havale edilmiştir.

Hele ne ise... Mart güldü...

Yazdan şikâyet edersek kışın hayrını görmeyelim..

Adana'da eski vali Müştak Beyin bir sözü — Sıcak bastırdı mı gelsin limonata!..—Ver de ateşine yanalım...—Bir kibrit çöpü nasıl iki edilir?

Asık suratlı bazı kimseler vardır. Arasıra lûtfen güler, daha doğrusu hafifçe gülümserler. Böyle birini gördük mü hemen takılırız:

— Hele şükür, deriz mart güldü!

Bu mesel de gösterir ki mart ayı, esasından abus, ekşi yüzlü, somurtgan bir aydır. Dokunur dokunmaz ağlamağa başlayan gözü yaşlı mahalle çocuklarına benzer.

Otuz bir gün içinde, havayı üç gün açık görene ne mutlu.. Maamafih, tahtayı mıhlayalım, soğuklar epey ara verdi. Bir kere şu yağmurun da sonu kesilse, başka bir şey istemezdik.

Nasrattin hoca gibi bahara hiç diyeceğimiz yok. Yaza Allah kerim. Yaz dedim de hatırıma geldi:Bundan beş sene evel Anadoluda "Milliyet" namına bir seyahate çıkmıştım. Haziran ortasında yolum Adanaya düştü. Sıcaktan istakoz misali haşlanıp hamamın göbek taşında oturur gibi durmadan ter döktüğüm günlerin birinde idi.

Adananın o zamanki valisi Müştak Beyi ziyarete gitmiştim. Üzeri imzalanacak bir sürü kâğıt dolu masasının başında, sıcaktan bunalıp kalmış bir adam bulacağımı düşünürken, Müştak Bey, bilâkis çok cevval ve çok neş'eli bir tavırla beni karşıladı.

Tavandan sarkan uzun kanatlı vantilatör, odaya bir zerre soğuk hava aşılamıyordu.

Kendi kendime:

— Vali Bey, sıcağa çok müthammil galiba! diyordum.

Biraz sonra, öteden beriden konuşmağa başladık. Ben, bir aralık sözü, Adananın sıcakları na çevirecek oldum. Müştak B., hemen cevap verdi:

— Ben kat'iyyen şikâyetçi değilim!

Dedim ki :

— Alışkanlık olsa gerek..

— Hayır! Alışkanlık değil. Sadece yazla kışın mukayesesinden çıkan netice, bana sıcağı sevdiriyor. Soğuk, bence korkunç şeydir! Müdafaa tertibatınız ne kadar mükemmel olsa soğuktan müteessir olmamak, imkânı yoktur. Halbuki sıcak... Hiç te öyle değil. Fazla terliyorsanız, cebinizde iki yerine dört mendil taşırsınız. Gayet hafif giyinirsiniz, buzlu şeyler içersiniz, bir pencerekenarı bulup yemekten sonra şöyle bir kaç saat kestirirsiniz. Sıcağın verdiği ufak tefek zahmetlere mukabil, unutmayalım ki pek çok rahmetleri de vardır. Kışın rahmeti bilmem nedir?,,

Aradan bu kadar sene geçtiği halde Müştak Beyin yaz hakkındaki mütaleası hatırımdan çıkmaz.

Bu sene kısmet olur da selâmetle kışı atlatırsam, ben de Müştak Bey gibi yazdan hiç şikâyet etmiyeceğim.

Sıcak fazlalaştı mı, gelsin buzlu limonata... Ter bastırdı mı, gelsin mendil.. Rehavet başladı mı gelsin tatlı tarafından kestirme.. Souğun böyle bir iki tedbirle önüne geçebiliyor muyuz ya?

Kış gelince hepimiz kabuğu içine büzülmüş birer kirpiye dönüyoruz. Ayağımızda kocaman lâstikler, boynumuzda sargı, elimizde kalın eldiven, sırtımızda ağır palto... Ismırız düşüncesile yollarda koşaradım yürümeler, sızlayan parmak uçlarını nefesle ısıtmağa çabalamalar, hattâ nezle korkusile kulağın içine pamuk tıkamalar... Aksırıklar, öksürükler, hasılı saymakla tükenmiyecek bir sürü can sıkıcı şey.

Yazın da buna mukabil, tahtakurusu sivrisineği var, diyeceksiniz iyi amma, bunu söylemekle hak kazanamazsınız. Biz def'ine çare olan zahmetleri zahmetten saymıyoruz.

Canım yaz... Hele sen bir kere aramıza karış ta, aleyhinde söz söylersem kışın hayrını görmeyim! .

. . . . . .

Sultanahmet parkının içindeki sıraların birine oturmuşlardı. Birisi cebinden on birlik bir sigara paketi çıkarınca arkadaşı, manalı manalı güldü:

— Bugün hovardalığın üstünde...

Uzun tırnaklı elini, teklifsizce arkadaşının omuzuna attı:

— Bırak lâfı da kibrit ver!.

Yırtık ceketinin altından göğsü sarsıla sarsıla güldü:

— Alay mı ediyorsun oğlum?.. Sende varsa ver de ateşi ne yanalım.

Ceplerini karıştırarak bir yüzlük çıkardı:

— Git bir kutu al gel!

Kibrit gelince,hemen sigaraları nı yakacaklar sandınız değil mi? Ben de öyle sandım amma, görülecek başka işleri varmış meğer se... Evvelâ kutudan bütün kibrit çöplerini boşalttılar. Sonra, küçük bir çakı ile bunları birer bireri kiye ayırmağa başladılar. Ameliyatı gayet itina ile yapıyorlardı.. Bu sayede çöpler den her birinin, tepesinde bir parça fosforlu kısım kalmış oluyordu. Bir iki tecrübe yaptılar sürtünce mükemmel yanıyor; kibrit sahibi gülümsedi:

—Akıllılar yaşamaz derlerdi amma, ben nasılsa kalmışım!

Yalnız ortaya bir mesele çıkmıştı. İki misli fazlalaşan kibritler, kutuya sığmıyordu.

Öteki, çareyi buldu:

— Yarısını cebine boşaltırsın.. Onlar bitmeden kutudakilere başlamazsın..

Kibrit şirketi duymasın, bu tasarruf devrinde bir çöpü iki etmek te kârdan sayılır.. Kim demiş ki bizde kâşif yetişmez diye?

Ben, çocukların yerinde olsam hemen bir ihtira beratı alırdım.

Bakalım bu züğürtlük bize daha neler öğretecek?

Bu gidişle kılı kırka yaraca ğız galiba..

M. Salâhaddin

Memlekette

Bir Ağrı Şakisi

Erciş'te yakalandı, Adanaya gönderilecek

Erçişten bildirildiğine göre, Ağrı dağı isyanına iştirak ettikten sonra, dağılan eşkiya ile beraber firar etmiye muvaffak olanlardan Azu oğlu Deste, büyük bir cür'etkârlıkla Erçişe gelmiş, tanıdıklarından İsanın evinde misafir olmuştur. Asinin şehir de saklandığını haber alan müddeiumumî icra ettiği takibat neticesinde yatak Isa ile birlikte tutulmuşlardır. Muhakeme edilmek üzere Adanaya gönderileceklerdir.

Sivasta eski eserler

Yapılan bir tetkik neticesinde Sıvas vilâyetinin tarihi eserler itibarile oldukça zengin olduğu anlaşılmıştır. Vilâyet merkezinde bir müze vardır. Müzenin muhteviyatı meyanında çok kıymetli tarihi eserler mevcuttur. Geçenlerde Darende civarında Peritepesi denilen bir yerde 9 parçadan ibaret kıymetli bir kolleksiyon bulunmuştur. Bu eşya altın ve kıymetli taşlarla müzeyyendir. Bunlardan başka Şarkışla civarında Kızılırmak üzerinde vaktile Zülkadriyeliler devrinde yapılan meşhur bir köprü de asarı atika meyanında tescil edilmitşir .

Bir katil idama mahkûm oldu

İzmirde Cumaovasının Şeytan damlarında bir müddet evvel feci bir cinayet işlenmiş ve ameleden Murat ve arkadaşı Ali öldürülmüştü. Hattâ bunlardan birisinin öldürüldükten sonra kulağı da kesilerek öldürten molla Osmana nişane olarak götürülmüştü.

Bu cinayetin muhakemesi İzmir Ağırceza mahkemesinde hitam bulmuş, cinayeti işliyen Hamit idama mahkûm edilmiştir. Hamdi cinayete teşvik eden molla Osman yirmi dört sene ağır hapse mahkûm olmuştur. Molla Osman karar tefhim edilirken iki defa bayılmış ve başına mübaşir efendi tarafından su dökülerek ayıltılmıştır.

Idam mahkûmu ise bayılmamış ise de kendisinden geçmiş bir halda yüzü sapsarı kesilmiş ve vücudu titremeğe başlamıştır.

Molla Osmanın oğlu Ömerin beraetine ve Hamidin şeriki cinayeti Mehmet hapishanede öldüğü cihetle hukuku amme davasının iskatına karar verilmiştir.

Akbaba - Dereseki yolu

Akbaba - Dereseki yolunun bu sene her halde inşasını temin için Akbaba'dan gelen heyet, dün de Daimî encümenle ve Nafia sermühendisile temas etmiş ve yolun yeni sene inşaat programına ithali için

Bütçe Tetkikatı

Fen işleri bütçesinin tetkikatı bitirildi

Şehir meclisi daimî encümeni 932 senesinin sıhhiye ve fen işleri bütçesine ait tetkikatı ikmal etmiştir. Varidatın günden güne azalması karşısında bu iki bütçeye yeni bir zam yapılmaması esas itibarile karar verilmiştir .

Geçen sene başlanıp neticelenmiyen işler bu sene tamamlanacaktır. Ancak, bütçelerde müvazeneyi temin etmek için masarifte azamî surette tasarruf yapılacaktır. 350 bin lira tutan tanzifat ve tenvirat rüsumunun tahsilâtta gösterilecek yeni gayret sayesinde beş yüz bin liraya çıkarılacağı ümit edilmektedir. Yeni bütçe, tetkikine imkân bırakılmak üzere 20 marta doğru şehir meclisi azasına dağıtılacaktır.

Karlar Eriyince!

Her tarafta nehirler kabarmağa başladı

Üç gün zarfında bütün memlekette hava vaziyetinde seri bir değişiklik olmuştur. Sıfırın altındaki derecelerde dolaşan gece suhunetleri birden bire yükselmiştir. Buna müvazi olarak ta gündüz harareti daha bariz bir surette yükselmiştir.

Trakyada gündüz 15-20, Ege mıntakasında 20-25, cenubî Anadoluda 22-27, Karadeniz sahil mıntakasında 23-27 dereceler kaydedilmiştir.

Bu vaziyetin tabii bir neticesi olarak her tarafta karlar acele erimeğe başlamış ve derece yükseldikçe dağ eteklerinden yukarılara doğru kar tabakaları da erimiştir. Bu hal çayların ve nehirerin yükselmesine sebep olmuştur.

Bursada Nilüfer nehri taşmış ve Bursa ovasında bir kısım arazi su altında kalmıştır. Manisada Gediz nehri taşmış, Kastamoni havalisinde karların erimesinden husule gelen seller şehir içine kadar inmiştir. Çayların taşmasından bir kısım arazi su altında kalmıştrı.

Ankarada Çubuk çayı ile küçük kollarında suyun seviyesi yükselmeğe başlamıştır.

Şarkî Anadoluda gayri yerlerde şehirler seviyesinde kar kalmamıştır.

Kadıköyde tahsiledilen vergi mikdarı

Kadıköy malmüdürlüğünce tahsil edilen vergilerin yüzde hesabile miktarları şudur:

Kazanç yüzde 87, unvan 92, manda 100, öküz 100, at 79, merkep 100,

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

12 MART 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata nazaran bugün hava kısmen az bulutlu olacak, rüzgâr cenupta garp arasında mütedil esecektir.

Dün tazyiki nesîmî 762 milimetre, azami hararet 13, asgarî 8 santigrat.

Haftanın Yazısı

Hayalin Sonu

Hayalin sonu olur mu?.. Ben olmaz sanırdım amma oluyormuş. Başıma geldi de biliyorum.

Dün akşam yatağıma yattım. Gelsin diye uyku bekliyordum. İnsanın beklediği şey gelmezse beklemediği gelir. Neden böyledir? Onu meşhuru âlem Eisinstein'den sormalı. Muhakkak bir şey varsa ben uyku gelsin diye beklediğim zaman gelmez... Halbuki öylelerini bilirim ki; daha yatağı uzaktan görür görmez çeneleri çıkacak gibi esnemeye başlar. Yatağa girmesile horlaması bir olur..

Muhtelif münasebetlerle, yataklı vagonda, vapur kamaralarında veya otel odalarında birçok arkadaş veya adamla birlikte uyumak zaruretinde kaldım. Dünyada, horlamak kadar sinirime dokunan şeye tesadüf etmedim. Öyle arslan gibi adamlar vardır ki; yatağa girer girmez mübarek çingene körüğü gibi puf puf ötmeye başlar. Ben ne sessiz, sükûtî insanlara tesadüf ettim ki; bütün sessizliğinin cannımı uykuda çıkarıyor. Ülemanın ifadesine nazaran hiç bir hayvan uyurken insanlar kadar gürültü etmezmiş... Haydi seyahat falan gibi geçici vesilelerle tesadüf edilen bir iki adamın horlamasını hayatta ender tesadüf edilen arızalar telâkki edelim.. Ya maazallah bir adamın karısı, yahut kocası horul horul horlarsa öteki ne yapar?.. Hele uykusu benimki gibi hafif olursa!

Bir Marsilyalı ile birisi görüşürken lâkırdı uyku hafifliğine intikal etmiş..

Muhatabı Marsilyalıya demiş ki:

— Benim uykum çok hafiftir.. Yattığım odada gürültüsüzce birisi elektriği yaksa uyanırım...

Marsilyalı cevap vermiş:

— Ben elektrikten uyanmam amma, karımın gördüğü rüyaların gürültüsünden uyanırım...

Başkalarının gördüğü rüyanın bize tesiri olduğuna pek inanamam fakat başkalarının hulyalarının çok defa hayatımızda müessir olduğuna her gün şahit oluyorum...

Hülâsa yatağıma girdim.. Mübarek uyku bir türlü gelmez oldu.... Ve ister istemez hülyaya daldım.. Daldım diyince aklıma geldi, hayatımda hülyadan başka şeye dalmış değilim.. Denize dalamam.. Doktor müsaade etmiyor..

— Nene lâzım, dedi.. Suda büyümedin ya!...

Lâkin hülyaya dalmama kimse ses çıkarmıyor.. Ben de dalıyorum. Eğer hülya denilen şey plâj gibi bir yer olsa idi, bizim memleketin hülya plâjı o kadar kalabalık olurdu ki; diğer memleketler bizden nümune almak için tetkik heyetleri gönderirlerdi.

Evet! Hülyaya daldım... kendi kendime düşündüm..

Eğer benim 200,000 lira param olsa ne yapardım..

Hülya deyince ben öyle Nasrettin hocanın Allahtan 100 altın istemesi gibi havadan para gelmesine inanmam. Mutlaka bir imkân yolu bulmalıyım... Eh, adama 200,000 liralık bir piyango vurabilir.. Bu imkânı bulunca sevindim ve devam ettim..

200,000 lira param olsa ne yaparım... Çok defa gazetelerde "Şu kadar paranız olsa ne yaparsınız„ diye açılan anketlere adam akıllı cevap verene rast gelmediğim için paramın nasıl istimal edileceğini kendim bulmağa mecburdum..

200,000 lira az para değil.. Ne yaparım?.. Bankaya veririm.. Veririm amma bunun iki mahzuru var... Bir kere bankalar böyle büyük paralara iki, iki buçuk faiz veriyorlar... Buna mukabil dünyada o kadar çok banka iflâs etti ki, yüzde iki ile bu tehlikeye girmek kârı akıl değil... O halde..

O halde esham ve tahvilât alırım...

Onların içinde en hafifi yüzde dört getirir. Beş, altı getireni de var.. Rahat şey!.. Fena fikir değil, fakat iki sene evvel Amerikada bir malî buhran olduydu... Bin bu kadar banka iflâs etti.. Bütün esham sapır sapır döküldüler... İştira fiatlarının yüzde onuna indiler... Böyle tehlikeli işe nasıl gireyim... Pek âlâ?..

Pek âlâsı, faizle ödünç para vermeli... En kârlı iş şimdi budur. Yüzde on ikiden tut tayirmi dört otuza kadar getiriyor. Hem faizini, parayı verirken içinden çekip alıyorsun!.. Bir bakıma alâ şey! Lâkin bunun da iki mahzuru var.. Evvelâ insanda kat'iyen vicdan ve his diye bir şey olmamalı. Bu oldu mu? Bir şey yapamazsınız.. Neden ?.. İzah edeyim: Böyle ağır faizli paralar mukabilinde rehin veya dört imzalı senet verilir. Ve bu kabil paraları alanlar onu kat'iyen ödeyemezler. O zaman rehini satmağa veya imza sahiplerini mahkemeye vermeye mecbursunuz.

Satacağınız rehin yüzde seksen ailenin bir tek iradı, meskeni velhasıl yegâne varıdır.. His sahibi olan bir adam bu malı sattırıp o aileyi bile bile felâkete atmaz..

Dört imzalı senedi verenler de tüccardır. Bu sıra tüccar böyle parayı tediye edemez, kefalet parası tediye ettiği için yüreğine inip ölenlerini görüyoruz.. Veremeyince mahkeme iflâsına hükmeder. Bu da bir tüccar için ölümden beterdir... Demek ki; faizcilik te suya düştü.. Ne kaldı?.

Ticaret. Ne ticareti?. . İhracat.. Tütün.. fındık.. buğday.. falan filân... Herkesin elinde tümen tümen.. Alıcı yok!. Bu işte kurt olmuş niceleri elleri böğründe bekleyip duruyorlar..

Ben de kollarımı kavuşturup malımı seyretmek için mi? ticaret edeceğim?.

İthalât derseniz.. O iş suya düştü.. Şimdi kontenjan var.. Evvelden teessüs etmemiş bir ithalât ticareti bu buhran esnasında iyice yerleşmek için bir kaç sene beklemelidir. Hem bu buhranın ne zaman geçeceğini biliyor muyuz?.. Vaz geç efendim!

Süphanallah! Ben şimdi bu 200,000 lirayı ne yapacağım?.. İrat alırım.. kiraya veririm..

Şimdi galiba herkesin aklına mülâyim gelen şey bu!...

Lâkin, bir taraftan her gün yeni yapılan binalar diğer taraftan buhran yüzünden eksilen kiracılar.. Daha sonra, sigorta, vergi, icare, belediye, tamirat ese musa yüzde altı getirirse öpüp başma koymalı!. Koymalı amma mülk kıymetleri de her gün düşüyor.. 200,000 liralık mülk al bir sene sonra yüzde altı faiz getirsin, getirmesin!. 150,000 liraya satamazsan ne işe yarar.... Önünden geçtiğim hiç bir bina yok ki; kapısında penceresinde (kiralık) lâvhası görmeyeyim... Bu kadar kiralık irada kiracı nereden bulacağız?..

Almam! İrat almam!. Hem her gün bir yeni apartıman, bir kübik bina yapıldı mı, ötekiler gözden düşüyor.. Evvelki gün rahat rahat Kule dibinde üç odalı bir yerde oturan bir aile kalkıp yukarı taraflara çıktı mı, mal sahibinden neler istemiyor, neler?.

— Asansör var mı,

Canım birinci kat için, ikinci kat için asansora ne hacet!.

— Sıcak suyu var mı?.

— Banyosu yere gömme mi?.

— Kaloriferi var mı?..

— Telefonu var mı?..

— Bahçesinde tenis kortu var mı?...

Ben güç tahammül ederim.. Daha dün kurbağa soba ile ısınır, gaz tenekesile su ısmıp mutbakta yıkanırken, çocukları daha evvelki gün kule dibinde kaydırak oynarken, ne çabuk ta yere gömme banyo, kalorifer ve tenise alışırız!...

İrat ta almadık!. Almadık amma, bizim 200,000 lira elimizde kaldı.... Başımıza belâ olacak.. Günün birinde parayı almak için belki canıma da kıyacaklar!...

Aman istemem, kimin varsa Allah ziyade etsin! Ben 200,000 lira istemem!..

Ve ben bu mülâhazada iken uyumuşum...

FELEK

TABİAT

Denizin suyu

Deniz suyu deyip geçmemeli. Hepimiz biliyoruz ki deniz suyu göl suyu gibi tatlı değildir. İçinde muhtelfi nisbetlerde emliha mevcuttur ve bu sebepten "tuzlu„ dur.

Deniz suyunun böyle tuzlu olmasının men'şelerini, arzın men'şei ile beraber tetkik etmek lâzımdır. Arz bidayette seyyal halde iken, yavaş yavaş soğuyarak kabuklanmağa başladığı sıralarda, kabuğun etrafındaki havada, buhar halinde tanıdığımız bütün maddeler vardı. Buhar halindeki bu maddeler de yavaş yavaş tekasüf ettiler. Evvelâ madeni buharat, sonra su buharı tekâsüf etti. Kaynar bir halde tekâsüf eden bu su arz kabuğunun çukurlarını doldurdu ve denizler teşekkül etti. Fakat kaynar su arzın kovuklarından süzülerek çukur yerlere toplanırken, yolda tesadüf ettiği bir çok maddeleri eritti ve bu maddeler yüzünden su "tuzlandı„.

Bu tuzluluk deniz suyunda 35 nisbetindedir. Yani bir kilo suda 35 gram muhtelif emliha vardır ki, bunların içinde en mühimmi klor Sodyom matbah tuzu) teşkil eder. Bu 35 gram emliha içinde 27 gramı klor sodyomdur. Klor mağnezyom 4 gram tutar. Diğerleri ise bromorlar, iyodürlar, sulfatlar ve karbonatlardan ibarettir.

Deniz suyuna tuzluğunu veren klor sodyom, acılığını veren de klor mağnizyomdur.

Maamafih bu tuzluluk her deniz de müsavi derecede değildir, Baltık, Karadeniz gibi iç denizlerde tuzluluk azdır. Baltıkta tuzluluk nisbeti 7 ye kadar, Karadenizde 15 e kadar düşer. Bunada sebep iç denizlere bü yük nehirlerin boşanmasıdır.

Bilâkis sıcak mıntakalarda, yani tebehhurun fazla olduğu denizlerde tuzluluk nisbeti artar. Akdenizde nisbet 38 e Kıbrıs adası civarında 40 a kadar çıkar.

Rekor kırmızı denizdedir. Bu denizin sahilleri sıcaktır. Buna mukabil denize akan tatlı su nehirleri yok tur. Onun için meselâ Süveyş körfezinde tuzluluk derecesi 45'i bulur.

Eğer deniz sularının 1,300,000,000 kilometre mikâbı olduğu tasvir edilirse, bu sularda munhal halde bulunan emlehanın azameti hakkında bir fikir edinmek kabildir. Eğer denizlerin suları tebahhur etseydi, bırakacağı emlehanın mikdarı "yirmi iki milyon kilometre mikâbı„ olurdu.

Bu mikdar emleha kürrei arzın üzerine müsavi derecede yayılsa, irtifaı 47 metreyi bulurdu. Bu kadar emleha ile Alpları ve Pireneleri ile üç defa Avrupa kıt'ası vücude getirilebilir.

Deniz sularında başka hazineler de vardır. Meselâ ton başına 50 miligram altın vardır. Fakat denizde 1,300 milyon kilometare mikâbı su olduğuna göre, bir hesap yapıldığı zaman, denizlerdeki altın mikdarının 69 milyar ton olduğu meydana çıkar. Bu kadar altın kürrei arzın 1,500 milyon nüfulsu arasında taksim edilirse adam başına 46 milyon kilogram altın isabet eder.

Altının bugünkü fiatından hesap edilirse yer yüzünde herkes milyarder oldu demektir. Fakat bu takdirde altının kıymetini kaybedeceğine şüphe yoktur. O kadar ki artık mutbah takımlarımızı altından yapmak iş değildir.

Bu kadar altının denizden çıkarılması kimyagerleri meşgul etmemiş değildir. Hattâ denizden altın çıkarmak için azim sermayeli şirketler bile teşekkül etmiştir. Fakat ihraç masrafı, çıkarılan altın denizinden fazla tuttuğu için, yeni ve ucuz bir usul bulununcıya kadar, bu işten vaz geçilmiştir.

Tarihî fıkralar

Mısır müzakeresi niçin bir muahede ile tevsik edilememişti?

Y. Rıza Pş., Sait Pş. ile birlik olup Kâmil Pş.yı sadaretten düşürmek için ne entrikalar çeviriyorlardı?

1303, 1304 senelerindeyiz. Seb'a zade veya Şehbender zade Sait paşa Sadırazam mazulu olarak Nişantaşında, Teşvikiyede karakol sırasında, demir parmaklıklı bahçe ortasında bulunan penbe boyalı ahşap köşkünde ikamet ediyordu. Pitriçli Destan ağanın mahdumu olupta "Sicil Osmani„ sahibi Sureyya Efendinin Manastırlı İbrahim paşa zade Destan Beyin oğlu deyu kaydettiği Tahran sefaretile meşhur, Şiülmezhep Yusuf Rıza paşa muhacirin komsiyonu riyasetinde idi. Bilfiil Sadrazam ise Kıbrıslı Kâmil paşa idi. 1301 rumî senesine tesadüf eden Kurban bayramının ilk günü, Bulgaristan prensi bulunan Alman'yalı prens dö Batenberğ bağteten Rumeliişarkî vilâyetine hücum etmiş, vali bulunan Vogoridis Goril paşayı kovmuş, Rumeliişarkinin Bulgaristan eyaleti ile ittihadını ilân etmiş idi. Her hâdiseyi herkesten evvel haber almak şöhreti daha o zaman bile şayi olmuş bulunan Abdülhamit güya Rumeliişarkî ahalisinden bazı kimselerin Tahtakale kahvesindeki bir musahabesini jurnalcıları vasıtasile almış ve Rumeliişarkinin işgal ve istilâsını Babıaliden evvel öğrenmiş bulunuyordu. Hülâsa Sait paşa konağında oturuyor, Kâmil paşanın Sadareti ise uzayıp gidiyordu.

Manastır vilâyeti istinaf mahkemesi müddeîumumiliğinde bulunan Âli paşa hocası deyu maruf Dağıstanlı Necmeddin Efendi bu sıralarda infisal eyledi. Mazulen İstanbul'a geldi. Uzunçarşı başında, daracık ve iki kişinin beraberce geçmesi müşkül olan Şeftali sokağında bir hane isticar etti. Âli paşa dairesinde kesbü ülfet etmiş olduğu Sadaret mazulü Sait paşa ile Padışahın gözdesi bulunan Yusuf Rıza paşayı sık sık ziyarete başladı.

Yusuf Rıza paşa hoş gû, hoş sohbet, latife perdaz bir zat idi. Abdülhamidin emniyetini kazanmış, kendini sevdirmiş, zeki ve fatin idi. Ufacık, tefecik boyu ile sık sık huzuru şahaneye çıkar, Abdülhamide musahiplik ve nedimlik eyler idi.

Siyaseti hariciyeye aşına olan, Paris sefaretinde kitabet, Yunan ve İran paytahtlarında sefaret vermiş olan Yusuf Rıza paşa Petresburg sefaretinde dahi bulunarak Rusya hakkında bir fikri mahsus peyda etmiş idi.

Rus elçisi Nelidof ile sık sık görüşür idi.

Kâmil paşanın Sadaretinin uzaması dahilde ve hariçte pek çok ihtiraslar uyandırdı. Kâmil paşa kadar Sait paşayı da sevmiyen Yusuf Rıza paşa Kâmil paşayı devirmek için geceli gündüzlü uğraşıyor ve fakat muvaffak olamıyordu. Kâmil paşayı devirmek için hiç olmazsa Sait paşa ile anlaşmak lüzum ve zaruretini hisseti. Necmeddin Efendinin İstanbulda bulunmasını bir fırsat addeyledi. Nihayet Necmeddin Efendiye açtı. Ve Sait paşa ile aralarında bir ittifakı hafi tesisini teklif etti. Necmeddin Efendi bu teklifi cana minnet bildi. Çünkü müddeti mazuliyeti seneler ce uzamış, hali zaruret ve sefalet başa çökmüştü. Yusuf Rıza paşa ile Sait paşa arasındaki ihtilâf zail ve vifak hasıl olursa Sait paşa mevkii iktidara gelecek ve.kendisi dahi ikdar olunacak idi.

Yusuf Rıza paşanın teklifi vifakını Necmeddin Efendi Sait paşaya iblâğ etti. Yusuf Rıza paşa Necmeddin Efendi ile sık sık Sait paşaya haberler göndermeğe başladı. Fakat Sait paşanın kimseye emniyeti olmadığı gibi Yusuf Rıza paşaya dahi emniyeti yok idi.

Yusuf Rıza paşa kendisi için ne şahsı emin ve ne de şahsı mergup idi. Aralarında bilvasıta muhavere ve mükâlemeler cereyan ediyor ve fakat pek soğuk ve pek sönük bir tarzda geçiyordu. Necmeddin Efendi bu vaz'ı ve halden pek muztarip oluyor, Mahmut Nedim paşa devrinde, Sadaret mektupculuğundan mazuliyeti esnasında pek çok muavenet görmüş olan Sait paşadan acı acı şikâyet eyliyor idi. Nihayet Sait paşa yumuşadı Yusuf Rıza paşa ile Sait paşa aralarındaki muhabere emniyet ve ciddiyet kesbetti. Necmeddin Ef. Yusuf Rıza paşadan aldığı malûmatı Sait paşaya iblâğ ederdi. Fakat pek ihtiyatlı davranırdı. Yusuf Rıza paşa konağından çıktıktan sonra Sait paşaya uğramaz, doğru evine gelir, bir, iki gün sonra Sait paşayı ziyaret ederdi. Muhaberatın mevzuunu en çok Mısır meselesi teşkil ederdi. Sait paşa makamda iken Mısır meselesi hakkında bir muahedename müsveddesi yapmış, bunu İngilizlere kabul ettirmiş ve fakat Sultan Hamitten irade alamamış idi.

Kâmil paşa makamı iktidara gelince bittabi Mısır meselesi mevzuu bahsolmakta devam ediyor, murahhası fevkalâde olarak İstanbul'a gönderilmiş olan Sir Hanri Drumond Wolff, sıkı sıkı Kâmil paşa ile temas eyliyor idi. Hunkârı nedim ve müşaviri olan Yusuf Rıza paşaya Kâmil paşanın fikirlerinden, temayüllerinden bahsediyor, anı cereyanı müzakerattan haberdar eyliyor idi. Yusuf Rıza paşa da Kâmil paşanın ve hunkârın efkâr ve temayülâtı mahsusalarını Necmeddin Ef. vasıtasile Sait paşaya bildiriyor, Sait paşanın mülâhaza ve mütalealarını soruyor, Kâmil paşanın muvaffak olmaması için ona göre huzuru şahanede idarei kelâm eyliyor idi. Hülasa Yusuf Rıza paşa Sait paşa ile sözü bir etmişti.

Yusuf Rıza paşa Mısır meselesinde ve sair memleket meselelerinde Abdülhamidin ne gibi noktalarda tereddüde düçar olduğunu öğreniyor, Sait paşayı huzura davet ile ne gibi sualler irat edeceğini keşfeyliyor ve bunları hep Sait paşaya ihbar eyliyor idi.

Muhaberatın en çok hararet kesbetmesi kış mevsimine tesadüf etti. Necmeddin Ef. pek ihtiyar idi. Kışta, kardâ, buzda çıkmak onun için pek müşkül olmağa başlamış idi. Bazan hunkârın ertesi günü huzuru şahaneye Sait paşayı davet etmesi takarrur eder ve derhal Sait paşaya haber göndermek lâzım gelirdi.

O zaman Necmeddin Ef. tezkere yazar, emin adamı ile Sait paşa konağına gönderirdi. Atlıtramvay ile Harbiyeye çıkan vasıtai muhabere karda buzda yaya olarak Sait paşanın penbe konağına gelir, demir parmaklıklı kapıyı geçer, köşkün kapısını vurur, bahçenin bir kenarına çekilerek gelecek ağaya mektubu teslim ederdi; köşkün içine girmezdi ve bu taatii muhabere de akşam sular karardıktan sonra olurdu. Maahaza emekler heba oldu; Kâmil paşa ıskat ve Sait paşa ik'ad edilemedi.

Kâmil paşanın Sadareti bir kaç sene daha sürdü ve Sir Hanri Drumond Wolff ile Kâmil paşada bir Mısır muahedesi kararlaştırdı. Lâkin bu muahede de iradeye iktiran etmedi.

Abdurrahman ADİL

ASRI SİNEMADA SAHRA GECELERİ
(Les nuits du desert)
Bugün ve Yarın saat 16,30 matinesinde
Programa ilâveten: ANASTAS ile YENİ TÜRK BALETİNİN yeni repertuvar ve numaraları.

RADYO

Bugünkü program

İstanbul — (1200 metre, 5 kilovat) 18 gramofon, 19,5 Darüttalim heyeti 20,5 gramofon, 21 Kemal Niyazi Bey ile arkadaşları, 22 tango orkestrası.

Heilsberg — (276 metre, 75 kilovat) 20 fennî bir müsahabe, 20,5 şen gece, 22,15 dans havaları.

Brüno — (341 metre 36 kilovat) 20 den itibaren Prağdan nakil.

Mühlaker — (360 metre, 75 kilovat) 20 Gothe'nın gençliği hakkında bir konferans, 20,5 dolar Prenses ismindeki operet.

Bükreş — (394 metre 16 kilovat) 20 Kora heyeti, 21,15 Romanya musikisi, 22 günün vak'aları.

Belgrat — (429 metre 2,5 kilovat) 20 senfoni, 22,25 dans havaları.

Roma (441 metre 75 kilovat) 20 15 gramofon, 20,45 Roma operasından nakil.

Prağ — (488 metre, 120 kilovat) 20 Smetea alonundan naklen senfoni.

Viyana — (517 metre, 20 kilovat) 19,30 orkestra, 20 Der grose Kophta ismindeki komedi.

Peşte — (550 metre, 23 kiovat) 19,15 Çığan orkestrası, 20,15 Stüdyo da bir komedi.

Varşova — (1411 metre, 158 kilovat) 19,45 Radyo gazetesi, 20,15 hafif konser.

Berin — (1635 metre, 75 kilovat) 20 Hamburg'dan nakil.

Ittihadı Millî
TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.
Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel: Beyoğlu : 4887

Milliyet'in Edebî Romanı: 36

GÖZYAŞLARI!.

...m İZZET

Nazır şimdi başka kapının ipini çeksin!.

* * *

Dosyalar elimde tekrar nazırın odasına girdim.

Müsteşar da yanındaydı.

İkisi de kıpkırmızı idiler. puflaya puflaya konuşuyorlardı. Nazır bir taraftan asabî asabî dolaşıyor, bir taraftan müsteşarın yüzüne dik dik bakarak:

— Şaşılacak şey, şaşılacak şey!.

Diyordu. İlerledim. Yanına sokuldum:

— İşte efendimiz hepsi burada. Bende kaybolan hiç bir şey yok. Hepsini kasadan çıkardım!.

Dedim. Nazır sözümü dinleyerek yine müsteşara dönerek:

— O halde bilinmedik hiç bir şeyimiz yok. Ne diye kasalarımız, şifrelerimiz, dosyalarımız var?. Beyhude zahmet. Hepsini yazıp ortaya koymak daha iyi!.

Müsteşar da dik dik bana bakıyordu. Zaten beni hiç sevmez. Daima söylerim:

— Pundunu bulsa beni bir kaşık suda boğar!.

Yine bu haldeydi. Fakat, sesi çıkmıyordu. Ne olduğunu bilmediğim için:

— Galiba ben yokken nazırı kışkırttı!.

Dedim. Fakat, çabuk anladım. İş daha beter.. Sarpa sarmış! Nazır masasının üzerinde bir şeyi alarak:

— Bak Taymis'e Almanlarla gizli ittifak muahedesi imzaladığımızı haber veriyor. Ya buna ne buyurulur?.

Dedi. Yine, devam etti:

— Şimdi müsteşar bey de Paris sefirimizin müstacel izahat istiyen maruzatını getirdi. Fransız Hariciye nezareti teşebbüste bulunmuş, resmen malûmat istemiş. Cenup hudutlarımızda tahşidat yaptığımızı, harp gemileri sipariş ettiğimizi, silâh ve cephane satın aldığımızı, tayyare getirttiğimizi, İtalya ile de müzakere ye giriştiğimizi, Paris'te, Bern'de, Moskova ve Berlin'de olup biten işleri nereden biliyorlar?.

Ve.. bağırıyordu:

— Satılmışız. Toptan satılmışız. Bunlar hep benim, senin birkaç kişinin ve büyük erkânı harbiyenin bileceği şeyler. Demek içimizde casuslar var.. .

Ve.. sesi daha çok yükseliyordu:

— Söyle bütün bunları yapan kim?

Ayaklarını yere vura vura, cevap istiyordu:

— İçlerinde öyleleri var ki senden başkasından çıkamaz!.

Söyle, çabuk söyle?

Ve.. müsteşar da:

— Öyle.. .

Diye kafasını sallıyordu.

— Bilmiyorum..

Hayret içindeyim!.

Ben casus muyum?.

Teessüf ederim!..

Rica ederim!

Sakin olunuz..

Bahsedilen şeylerin çoğunu ben bilmiyorum!.

Tahşidat, harp hazırlıkları, zırhlı siparişleri, tayyare satın alınması hele bunlar hiç bilmediğim şeyler!.

Her halde öğrenilmiş şeyler var. Fakat, nereden ve nasıl?.

Acele hükmetmeyiniz..

Tahkikat yapalım!.

Tarassudatta bulunalım!.

Ben deli miyim?.

Kimse benden tek kelime

Fakat, nazır bütün bunların hiç birisini dinlemiyor, yine kızgın; alev almış, bir barut fıçısı gibi parlaya parlaya, gürültüler çıkara çıkara bağırıyordu:

— Casuslar eline düşmüşüz!..

Devletin öğrenilmedik hiç bir sırrı kalmamış!.

Her şeyi biliyorlar!.

Casuslar kim..

Ve.. derhal telefonu açtı, santrala:

— Emniyeti umumiye müdürünü bana bul!.

Dedi. Telefoncu kız bir saniyede ikisini buluşturdu. Müdüre bir tek cümle söyledi:

— Derhal buraya geliniz!.

Telefonu kapadı, yine asabî asabî dolaşmağa, söylenmeğe koyuldu:

— Şimdi ne yapacağız?.

Devlete yeni bir veçhe mi vereceğiz?.

Erkânı harbiye reisini çağırmalı. Vaziyeti anlatmalı!

Kabineye hemen her şeyi

Ve.. küfür ediyordu:

— Bu ne alçaklık?.

Ne denaet?.

Ecnebilerin içimize girip bu haberleri alabilmelerine, devlet sırrına bu derece nüfuz edebilmelerine imkân yoktur. Her halde casuslar içimizde ve bizden!. Harbiyede var, bahriyede var, hariciyede var!.

Bunlar meydana çıkmalıdır..

Bu sırada Emniyeti Umumiye müdürünün geldiği haber verildi.

— Gelsin!.

Dedi ve.. bana döndü:

— İlk önce sizi tevkif ettireceğim. Pirincin taşını siz de beraber ayıklarsınız!.

Dedi ve.. müsteşara da döndü:

— Yeni bir şifre müdürü inha ediniz!.

Emrini verdi.

Çıldıracak gibi oldum,

— Ne yapıyorsunuz?.

Beni hem tevkif ettiriyor hem de azlediyorsunuz..

baktı:

— Evet seni hem tevkif ettiriyor, hem azlediyorum!.

Dedi. Ben de kızdım:

— Haksızsınız!.

Ben masumum!.

Hiç bir şeyden haberim yok!.

Ve.. isyan ettim:

— Ne hakla beni tevkif ettiriyorsunuz?.

Hangi kanun maddesi ile azlediyorsunuz?.

Sabit olan bir cürüm var mı,.

Suçum ne ?.

Beni ne tevkif ettirmeğe, ne azlettirmeğe hakkınız yok!.

Ben sizin değil, devletin memuruyum!.

Kestirip attı:

— Kanun, nizam, talimat hepsi benim vicdanım. Tahkikat ve takibata ilk önce seni tevkif ettirmekle başlıyorum.

Ve., Emniyeti Umumiye müdürüne döndü:

(Devamı var)

Dünkü keşidede kazanan numaralar

Bu listedeki numaraların hizalarında gösterilen ikramiyeleri Beyazıtta Yeni Ikbal gişesi tarafından tediye edilecektir

No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira	No.	Lira
8	30	34	30	918	50	175	30	862	30	118	50	575	30	524	50	859	50	421	30	920	50	528	30	627	150	46013	30
65	30	60	30	997	30	297	30	870	30	135	50	626	30	527	30	926	30	479	50	36022	30	619	50	679	30	18	30
136	30	74	30	8069	30	311	30	996	30	320	30	672	50	531	50	940	150	943	30	25	30	624	50	693	30	198	1000
244	30	84	30	101	1500	320	30	15000	30	18366	30	[illegible]728	30	717	30	987	30	481	50	73	50	673	150	697	30	224	30
245	30	149	150	18[illegible]	30	335	30	170	30	369	50	731	50	955	30	957	150	570	50	230	30	759	50	878	30	234	30
271	30	184	150	58[illegible]	30	440	30	172	50	992	30	764	50	992	30	986	30	671	1000	251	30	839	30	915	30	297	30
274	50	321	30	36[illegible]	50	1.456	30	281	30	19012	30	784	50	994	30	29012	30	679	50	289	30	903	150	43096	30	298	150
400	50	4323	30	40[illegible]	50	466	30	343	150	408	30	816	1000	25167	30	127	30	686	30	326	50	906	30	102	1500	313	30
442	30	333	30	54[illegible]	50	594	30	364	50	418	30	22014	30	471	30	192	50	755	50	393	50	924	30	260	30	376	30
500	30	359	30	64[illegible]	30	613	30	442	50	435	30	20	150	496	30	262	50	849	50	423	30	940	30	365	50	454	30
588	150	387	50	82[illegible]	30	627	50	499	30	497	30	45	30	578	30	333	30	936	50	429	30	952	30	530	50	470	50
884	50	402	150	94[illegible]	30	633	150	539	30	589	30	136	50	651	30	162	50	989	30	452	30	40029	30	614	30	475	30
934	50	410	30	98[illegible]	50	778	30	607	150	615	30	166	30	652	150	452	50	33016	30	486	30	85	30	[illegible]656	30	478	50
961	50	460	50	918[illegible]	30	78[illegible]	30	608	30	713	50	209	50	788	30	518	50	107	30	583	50	121	30	775	30	572	30
1079	30	513	50	21[illegible]	50	834	30	609	150	868	30	242	30	902	150	564	1000	131	30	591	30	183	30	799	30	625	30
233	1500	622	30	23[illegible]	50	951	50	657	150	33	30	243	30	954	30	631	50	179	30	785	50	205	30	897	150	676	30
447	30	784	150	241	30	977	50	741	30	193	150	399	50	973	150	651	30	191	50	848	30	418	30	994	30	[illegible]680	30
573	30	848	30	38[illegible]	30	984	30	831	30	317	50	427	30	26066	150	675	30	223	50	848	30	469	30	44029	30	652	50
574	30	915	30	401	30	12127	30	871	50	334	150	480	30	104	30	684	150	439	30	858	30	567	30	38	30	780	50
630	50	992	30	496	30	133	30	903	50	432	30	508	30	131	50	719	30	532	30	906	30	700	30	56	30	861	50
640	1500	5074	50	534	50	175	30	912	30	478	30	651	30	163	30	819	1000	652	30	920	1500	761	30	64	30	999	30
1658	30	85	30	544	30	180	30	16016	30	617	30	697	50	459	50	824	50	708	30	988	30	792	30	109	50	47142	30
660	30	184	50	552	30	520	30	23	30	857	30	700	30	491	30	924	1000	742	30	3709[illegible]	30	41057	50	116	30	176	50
670	30	290	30	560	150	529	30	128	30	896	30	844	30	562	30	30010	30	747	30	11[illegible]	30	67	30	162	50	255	30
931	30	327	50	595	30	567	30	155	30	903	30	908	50	578	30	50	30	753	30	25[illegible]	50	96	50	172	50	301	30
2018	30	533	50	645	30	600	30	266	50	973	30	974	50	662	30	276	50	805	50	288	50	121	50	352	150	366	30
21	30	604	1000	655	30	704	30	292	30	987	30	23021	50	688	1000	287	30	807	30	319	50	275	30	389	30	405	30
37	30	631	30	657	50	804	30	302	30	20002	30	115	50	711	30	464	30	891	30	341	50	341	30	489	30	586	30
91	30	655	50	717	30	841	30	337	30	32	30	192	30	729	50	474	30	918	30	434	30	381	50	498	1000	604	30
127	30	673	30	722	30	852	50	390	150	104	30	193	1500	747	50	489	30	34098	50	683	30	427	50	561	30	644	50
430	30	694	30	798	30	923	50	708	30	111	50	332	30	845	30	539	30	150	50	697	30	543	30	650	30	651	30
436	150	939	50	823	30	967	30	758	30	131	30	347	30	966	50	694	30	293	1000	744	30	560	30	659	30	704	30
514	30	959	30	924	50	971	30	821	30	142	150	367	50	993	30	696	50	303	30	799	30	564	150	695	30	719	30
544	30	6049	50	994	30	13046	30	876	30	192	30	486	50	27053	2500	782	50	394	30	879	50	602	30	807	30	740	30
617	30	147	30	10018	30	73	50	915	30	238	50	490	30	108	150	801	30	422	150	909	50	721	30	877	50	885	30
714	30	169	30	80	30	177	30	923	50	440	30	580	50	227	30	809	30	697	150	991	30	777	30	909	30	904	50
759	30	189	30	81	50	183	30	989	30	592	50	593	50	266	30	996	30	733	30	38105	50	990	30	937	150	48043	30
860	30	302	30	135	50	226	30	17027	30	621	50	602	30	277	30	31006	30	784	30	199	50	42013	50	45030	30	88	30
929	30	388	30	150	50	269	30	69	50	646	30	797	50	352	30	13	50	925	150	274	30	28	30	117	150	98	30
987	30	353	30	192	30	380	50	105	50	710	30	866	30	599	30	119	1000	35046	1500	320	150	99	30	281	30	147	50
992	50	447	30	224	30	470	50	162	50	859	50	887	30	613	30	224	30	95	50	507	30	106	30	390	30	160	30
3065	30	587	30	383	50	496	30	163	50	876	30	899	50	685	30	244	30	104	30	527	30	119	30	274	150	220	30
67	30	824	30	403	30	661	50	166	50	934	50	968	50	864	30	297	50	233	30	612	30	135	30	398	50	257	30
92	150	997	30	669	30	801	50	234	50	953	150	24001	30	28006	30	518	30	248	50	619	50	166	30	419	30	266	150
125	30	7085	30	683	30	14139	50	594	30	953	150	25	30	197	150	699	30	344	30	630	1000	198	30	423	30	371	30
486	30	112	30	700	50	184	50	695	30	954	50	31	30	291	1000	660	30	365	50	811	30	253	30	441	50	579	50
490	50	277	50	765	30	232	50	715	30	21033	30	35	50	304	30	850	30	369	30	894	30	393	30	483	50	641	30
530	30	381	150	772	50	467	30	815	50	76	30	83	30	328	150	867	1000	437	30	908	50	410	30	538	30	648	30
531	30	485	30	779	30	555	30	824	30	229	30	110	30	357	30	938	30	616	30	39146	30	418	50	516	30	730	50
551	150	585	30	880	30	572	30	874	50	304	30	132	30	454	30	32003	30	791	30	151	50	443	30	559	30	941	30
611	30	679	30	827	30	624	30	930	30	333	30	186	30	581	1000	19	30	815	30	150	50	478	50	620	30	49152	30
631	30	710	30	11037	30	798	30	525	30	388	30	276	50	585	30	205	30	819	30	162	1500	480	50	895	50	172	30
661	30	748	50	49	30	821	50	951	50	427	30	387	30	607	30	213	30	821	150	[illegible]201	30	486	50	946	50	265	30
970	30	752	30	90	30	828	30	18004	50	478	30	[illegible]403	30	642	50	292	50	865	50	280	150	592	30	956	15000	440	150
4008	30	838	30	125	30	846	50	77	50	528	30	442	30	785	30	391	30	870	30	322	50	593	30	965	30	480	150

Tarihî Tefrika: 72

Sabatay Zevi

Nakleden: R. N.

Mesıh cereyanı tekrar ikiye ayrılmış bulunuyordu

Mesih'in adamları tekrar beyannameler neşrediyorlar; görünen tehlikeyi meydana koyuyorlardı

Natan Gazati böyle oradan oraya gezdikçe çok yorulmuş, çok mihnet çekmiştir. Maamafih Sabatay macerasınm bu meşhur kâhini ümit ve imanını kaybetmemiş görünüyor..

Nihayet Türkiyeye gelmiş, evvelce haber vermiş olduğu mucizelerin vukuunu beklemek üzere en münasip yer olarak Sofyayı bulmuş, orada oturmuştur. Bu mucizeleri "Mesih,, gösterecekti. Natan Gazatı "Mesih,, e son derece sadık olduğu için onun tarafından yeni yeni fevkalâdelikler bekliyordu!.

Adamcağız bekledi bekledi. Bunların hiç biri olmadı. Nihayet 1680 senesinde fakrü zaruret içinde bu dünyadan gitti!..

"Mesih,, ne yapıyordu?. İhtida ettikten sonra bir müddet geçmişti ki, Mehmet Efendi gizlice yahudi Sinagoglarına gidiyordu. Sonra artık gizli gitmeğe lüzum görmedi. Hemen açıktan açığa yahudi mabedine gidip gelebiliyordu. Kendisinin beklenen hakikî "Mesih,, olduğunu her vesile ile yahudi cemaatine anlatmak istiyordu. O zamana kadar kendisine karşı beslenen iman ve itikada halel getirilmemesini söylüyordu. Kalpleri, ruhları yeniden kazanmağa kendi tarafına celbetmeğe çalışıyordu. "Mesih,, için gaye mukaddesti. Fakat bu gayeye vasıl olmak için müracaat edeceği vasıtaların ne ehemmiyeti var dı?..

Mehmet Efendinin yahudi mabetlerine girip çıkması nazarı dikkati celbetmedi değil. Fakat Mehmet Efendi bu hareketile gizli bir iş yapmış olmı yordu!. Padişah keyfiyetten haberdar olup ta Mehmet Efendiye niçin yahudi Sinagoglarına girip çıktığını sorunca, o tabiî bir vaziyetle bunun sebebini anlattı:

— Yahudilerin mülüman olmalarını temin etmek, kendilerini bu yola davet etmek için!.

Bunun üzerine Mehmet Efendiye istediği zaman yahudi mabetlerine girip çıkması ve oralarda nasihat etmesi için müsaade edildi.

Sabatay bu müsaadeden tamamile istifade etmekte gecikmedi. Artık kendisi istediği gibi yaşamak hürriyetine kavuşmuştu. Bu hürriyetini elde edince, tekrar eski hayatına avdet etmiş oldu!.

Mehmet Efendiye yeniden ilham gelmeğe başladı. "Mesih,, cereyanı tekrar canlanıyordu. Etrafında gitgide genişliyen yeni bir daire vücude geliyordu. "Mesih,, e inanmış olanlar son vekayi esnasında pek derin inkisarı hayallere uğramışlardı. Fakat bunlar ümitlerini büsbütün kaybetmemişler, inkisarı hayal ne kadar acı olursa olsun insanın bundan ölmiyeceğini bilmiyor değillerdi.

"Mesih" in adamları tekrar beyannameler neşretmeğe başlamışlardı. Mehmet Efendinin etrafında yeniden bir küt le toplanması şayanı dikkat bir vaziyet vücude getiriyordu. Bundan haberdar olan padişah yeni bir şeyler çıkmasın diye az çok endişe etmiyor değildi.

Mehmet Efendinin bu tarzdaki faliyetine artık büsbütün nihayet vermek lâzım geldiğini düşünüyordu. Ancak Mehmet Efendi yahudileri müslümanlığa davet için sarfetmiş olduğu gayretlerin beyhude olmadığını gösterecek delillere malik olduğunu söylüyor, Bu faliyetinin neticesi pek yakında görüleceğini tekrar ediyordu. Hakikatte de Mehmet Efendi bunu yapabilirdi. Mehmet Efendi kendisine samimî surette taraftar olanlara şunu tavsiye ediyordu:

— Siz de benim yaptığımı yapınız!.

Fakat bu ihtarın neticesi olarak "Mesih,, cereyanı tekrar ikiye ayrılmış oldu.

Tekrar dirilmeğe başlayan bu cereyanın böyle bozulması şundandı: Mehmet Efendiye samimî surette taraftar olanlar, onun beklenen "Mesih,, olduğuna hakikaten inananlar vardı. Fakat bunlar onun yaptığı gibi yapmadılar, yani islâmiyeti kabul etmediler. Onların kanaatince din değiştirmek öyle bir fedakârlıktı ki bunu ancak "Mesih,, yapabilirdi. Başkaları yapamazdı!.

Diğer taraftar olanlar ise, hiç bir şey sormaksızın "Mesih,, i takip edenlerdi!. İşte bu suretle "Mesih,, cereyanı ikiye ayrılmış oluyordu.

Gitgide Mehmet Efendi gerek padişaha, gerek yahudilere karşı vaziyetini kuvvetlendirmiş oldu. İstanbula giderek taraftarlarını arttırmak, yani müslümanlığa davet edeceği cemaati çoğaltmak için padişahten müsaade istedi. Mehmet Efendinin muvaffakıyeti görüldüğü için, İstanbuldaki faliyetinin semere vereceği düşünülerek istediği müsaade kendisine verildi. Artık Mehmet Efendi büsbütün serbesti!. Dünya ve hayat tekrar onun önüne açılmış, ona geniş ve yeni bir faaliyet sahası açılmıştı.

Mehmet Efendi İstanbula geldi. İstanbul yahudileri kendisine pek dostane bir hüsnü kabul göstermişlerdir. Gelibolu da geçen muhteşem günlerin hatırasını yahudiler unutmamıştı. Sabatay Zevinin Gelibolu da mahpus, fakat muhteşem bir hükümdar gibi yaşadığı günler, yahudiler için tatlı birer hatıra olarak kalmıştı. "Mesih,, o günlerde ne öyle bir mucize, ne de öyle bir fevkalâdelik göstermemişti. Yalnız ihtişam ve servet hatırası bırakmıştı.

Şimdi İstanbul yahudileri "Mesih,, in hakikaten büyük bir mucize göstermiş olduğuna kanaat getirerek kendisini karşılıyorlardı. "Mesih,, in Osmanlı padişahından bu derece iltifat görmesi bir mucize değil miydi?. İşte yahudiler böyle düşünerek, "Mesih,, in hakikaten fevkalâdelik gösterdiğine inanıyorlardı.

"Mesih,, için de bu böyle idi.

Sanki hiç bir şey olmamıştı!. "Mesih,, gene eskisi gibi kendisine taraftarlar topluyor, çalışıyordu. Kendisine iltihak edenlere istikbale ait vekayiden bahsediyor, kurtuluştan haber veriyordu.

Musevi takvimine göre, Ab ayı gelmiş, bu ayın dokuzuncu günü gene tes'it edilmişti!. Gene "Mesih,, in arkasından giden yahudi kalabalığı sokakları dolduruyordu. "Mesih,, ile taraftarları yıkanmak için kalabalıkla deniz kenarına gidiyordu!

(Devamı var)

Millî talebe Birliği

(Başı 1 inci sahifede)

seyi, Hukuk murahhaslarından Kadri İbrahim B. açmış, riyaset divanına Hasan Şükrü (Mülkiye), Şevket (Ticaret), Kemal ve Lemi (Dişçi) B. ler seçildikten sonra sabık birlik idare heyeti âzasından Şevki, Mahir ve Süavî B. ler tarafından içtimaa iştirak eden murahhasların salâhiyet mazbataları tetkik edilmiştir.

Şimdiye kadar birlikte Dişçi ve Eczacı mekteplerine müşterek murahhaslar temsil ediyordu. Divanı riyaseti, bu iki mektebin birliğe ayrı ayrı iştirakleri, nizamname mucibince, mahzurlu olmadığını bildirmiş, uzun münakaşaları müteakip dişçi ve eczaci mekteplerinin beşer murahhasla ayrı ayrı birlikte temsil edilmeleri alkışlarla kabul olunmuştur.

Müteakiben, ruznameye geçilmiş, idare heyetine kongrece bir faaliyet programı verilmesine lüzum görülmemiş, eski idare heyetinden lüzum görülmemiş, eski idare heyetinden hesap sorulması teklifi kabul edilmemiştir.

Nizamnamenin tadili için bir komisyon intihabı tekarrür etmiş ve bu komisyona Hukuktan Nadir, Dişçiden Mahir, Eczacıdan Reşit, Mimardan Necmi, Mühendisten Abidin, Mülkiyeden Halûk, Fenden Naci, Tıptan. Mustafa Cambülât, Edebiyattan Niyazi ve Ticaretten Zeki B. ler seçilmiştir.

Bu komisyon, nizamname tadilâtına âit projeyi hazırlıyacak ve gelecek cuma toplanacak heyeti umumiyeye arzedecektir. Gelecek içtimada yeni idare heyeti de seçilecektir.

Koza yetiştirmek için

BURSA 10 — Bu sene ipek böcekçiliği enstitüsü köylümüzü koza yetiştirmeğe teşvik için fevkalâde gayret sarfediyor. Böcekçilik enstitüsünün kadrosu tevsi ve ikmal edilmiştir. Müdür muavinliğine Aziz Bey, asistanlığına da Akif Bey tayin olunmuştur.

Böcekçilik enstitüsü kozanın bu yıl mutlaka para edeceğini hesap ederek köylüler arasında vaziyeti iyice tenvire yarayacak vesaitten istifadeye karar vermiştir.

Galatasaray Perayı yendi

(Başı 1 inci sahifede)

lokallerinde bir içtima aktetmişler ve şubelerinin ilerleyebilmesi için ne gibi şeyler yapılması lâzım geldiğini kararlaştırmışlardır. Bundan başka mevsim için yapılması lâzım gelen antrenemanların muntazam programları tesbit dilmiştir.

Fenerbahçelilere bu işte muvaffak olmasını temenni ederek kendilerini tebrik ederiz.

Galatasaraylıların intihabı

Galatasaraylılar dün lokallerinde kongrelerini yaptılar ve heyeti idarelerile kaptanı umumilerini intihap etmişlerdir. Kaptanı umumî olarak bütün aza Yusuf Ziya Beyi intihap ettiler. Ancak Ziya Bey işlerinin olması dolayısile bu vazifeyi kabul edemiyeceğini söylemiştir. Bunun üzerine kendisinden bir namzet gösterilmesi istenmiş o da Nihat Beyi göstermiştir.

Aza bunun üzerine Nihat Beyi kaptanı umumî vekili olarak kabul etmişlerdir. Heyeti idare de şu zevattan terekküp etmiştir.

Reis: Fethi Bey.
İkinci reis: İsmail Müştak Bey.
Kâtip: Naim Cemil Bey.
Muhasebeci; Cevat Bey
Veznedar: Sermet Bey.

Diğer maçlar

Dünkü birincilik maçları neticeleri şunlardır:

Vefa Kumkapı ile Beykoz: 3—4
Vefa-Kumkapı galip; Süleymaniye — Anadolu; Süleymaniye hükmen galip: Eyüp — Beylerbeyi: 2-1 le Eyüp galip; Kasımpaşa — Süleymaniye üçüncü takımları: 1—1 re berabere... .

İzmir muhteliti, Manisa muhtelitini yendi

IZMIR 11 (Milliyet) — İzmir muhteliti ile Manisa muhteliti arasında yapılan maçta, İzmir takımı Manisa takımını 0 ra karşı 3 golle mağlûp etmiştir.

RAŞİT RIZA Tiyatrosunda Bugün Akşam Saat 21,30 da
OTELLO
5 Perde 2 tablo
Şekspirin Şaheseri
Zabitana, muallimlere ve talebeye birinci 50, duhuliye 30 kş.

Tersane fabrikalarıdepo olacak

Kasımpaşada tersanede bulunan ve askerî deniz fabrikalarının Gölcüğe nakledilmesi üzerine boşalan bir çok fabrika binalarile büyük depolar Millî Müdafaa vekâleti tarafından bir ücret mukabilinde tütün inhisar idaresine verilecektir. Bu münasebetle idarenin alâkadar erkânından bir hey'et tersaneye giderek tütün deposuna elverişli binaları tetkik etmiştir.

Tetkikat neticesinde işe yarayacağı anlaşılan binalar tütün inhisar idaresi tarafından depo olarak kullanılacaktır.

Yeşilayın zıyafet ve müsamereleri

Yeşil ay cemiyeti perşembe günü saat 17 de Tokatlıyanda içki aleyhtarlarına bir çay ziyafeti verecektir. Nisanın birinci günü de Tepebaşında Darülbedayi tiyatrosunda senelik umumî müsameresini verecektir. Müsamereye mektep müdürleri, talebe ve halk iştirak edebilecektir.

Dört köy vergiden istisna edildi

Geçen sene fare istilâsına uğrıyan Trakyadaki Karakoç, Demircihalil, Yundalan, Ahmetçe köylerinin vergiden istisna edilmeleri ve bu köylere meccanen tohum tevzii takarrür etmiştir.

Bu suretle zaruret içindeki köylülere büyük bir yardım yapılmış olacaktır.

Zayi

İstanbul Orhaniye birinci muhabere alayı T. 6 K. 2 den almışolduğum terhis tezkeremi bu kerre zayi eyledim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Beşiktaşta kahcevi Zaralı 319 tevellütlü Emir oğullarından Musa oğlu Mehmet Ali

İktibaslar

Mağruk Lusitania'nın hazineleri çıkarılıyor

Batan gemileri yoklamak için yep yeni bir usul tecrübe ediliyor

- Nevyorkta çıkan POPULAR SCIENCL'tan -

Bu yakınlarda hava müsait olursa, Irlânda sahillerinde, Old Kinsale'in sekiz mil açıklarına gidecek ve Lusitania vapurunun battığı yere demirliyecektir. Bu vapurdan şimdiye kadar görülmemiş bir dalgıç aleti denizin dibine indirilecektir. Bu alet denizin dibine kadar inen bir merdivenden ibarettir. Merdiven beş kadem genişliğinde bir tübün içindedir. Bu merdivenin dibinde bir nevi hava hazinesi vardır. Dalgıçlar buradan elbiselerini lâbis oldukları halde dışarıya çıkacaklar ve Lusitania vapurunu ziyaret edeceklerdir.

Vapur enkazında bir hazine bulunması ihtimali vardır. Pek mevsuk olmakla beraber, vapurda dört ilâ on beş milyon dolar para ve mücevher bulunduğu söyleniyor.

Fakat taharriyatın asıl hedefi tarihî ve şahsî kıymetleri olan vesikaları meydana çıkarmaktır. Bu teşebbüs, tahtelbahirlerin babası denilen Simon Loke'nin yirmi sene evvelki bzir tasavvurunun tahakkuk sahasına isâlidir. Bu zat tahtelbahir merdivenini, batan gemilerin taharrisinde en müsait alet olduğunu iddasındadır.

Denizin dibine inen merdiven

Bu alet çelik bir tüp mahfaza içine konulmuş merdivenden ibarettir. Bu tüp merdiven yukarı taraftan vapura bağlanmaktadır. Aşağıda tüp bir tarassut odasına müntehi olmaktadır, Bu oda da tahlisiyeciler normal bir tazyiki nesimi içinde, gemi enkazının hakikî vaziyetlerini tayin çin tarassutta bulunabileceklerdir.

Bu iş için tübü suyun sathında tutan hava mahfazaları boşaltılmakta ve tüp kendi ağırlığı ilt denizin dibine inmektedir. Dalgıçlar bu tarassut odasından dışarıya çıkacaklardır. Hin hacette yukarıya kadar çıkmak müşkülâtı kalmıyacak ve dalgıçlar istedikleri zaman deniz altındaki odaya avdet edebileceklerdir. Bu derinlikte, denizin sathını bozan fırtınalar hissedilmemektedir. ve dalgıçlar kemali istirahatle işlerini bakabilmektedirler.

İhtiraın menşei

Simone Lake Holanda, Zuyder Zée civarında batan bir İngiliz gemisini bulmak maksadile bir tüp yaptırmıştı. Bu batan gemide altı milyon dolarlık bir servet vardı. Umumî harp çıkınca, bu proje kuveden file çıkmadı. Fakat tecrübeleri Lusitania üzerinde tekrar etmek fırsatını bahşetti. Lake, pek derin sular da batan vapura ulaşmak için, akim kalan bir çok teşebbüslerde bulundu. Nihayet bu işte kendisine kuvvetli bir yardımcı buldu.

İlk tecrübelerde kullanılan tüp İngilterede Brightlimgsea'ya getirildi ve orada merdiven uzatıldı. Şimdi bu tübün mukavemet ve metanet derecesi son derce olarak tetki edilmektedir. Kat'î tecrübeye başlamadan evvel, İngiliz hükûmetinin muvafakati de istihsal edilecektir. Bu deniz altı seferini yüzbaşı Railey idare edecek ve Lake teknik şefi olarak hey'ette bulunacaktır. Hey'et, sureti mahsusada imal edilmiş alet-lerle deniz altı fotoğrafları da alacaktır.

Simone Lake'nin senelerden beri düşündüğü bu proje, tahakkuk etmek üzeredir. 1918 de "Harpte ve sulhta tahtelbahir" unvanı ile. bir deniz altı merdiveninin tecrübesini yaptıktan sonra, şayanı dikkat bir kitap neşretmişti. Bu kitapta diyor ki:

"Deniz altını araştırmak, şimdiye kadar anlaşıldığı gibi çok tehlikeli bir şeydir. Bu tehlikeye emniyetle karşı gelebilmek için tasavvur ettiği tübün aşağı kısında bir iş odası vardır. Odada dışarıya çıkıp içeriye gire bilmek için hususî tertibat bulunmaktadır. Bu tüp yukarıda bulunan bir vapura bağlıdır. Bu vapurun da tübü muhafaza için hususî tertibatı haiz olması lâzımdır. Vapur, demirli bulunduğu yerde kendini tutabildiği takdirde, denizin üst sathındaki fırtına ve dalgalar, aşağıda çalışanların işlerine sekte iras edemez. Alt kat odada her türlü konfur vardır. Bu sayede odanın dışında ve denizin dibinde bilâinkıta çalışmak imkânı olacaktır.Çünkü dalgıçları hini hacette derhal tebdil etmek mümkündür. Dalgıç bu odaya geldiği zaman, bütün üstündekileri çıkarabilir.„

İşte yakında kat'î tecrübe yapılacak olan yeni sistem bundan ibarettir. Eğer bu tecrübe muvaffakıyetle neticelenirse, hali hazırda denizin dibinde yatan bir çok servetleri kurtarmak mümkün olacaktır.

Milliyet Matbaası

NEFİS VE SERİ SÜRETTE

Her nevi evrakı matbua tab'ını deruhte eder. Notere ait bilcümle evrak, mektupluk kâğıt, zarf, kartvizit, muhtıra, reçete ve faturalar renkli olarak el ve duvar ilânları yapılır. Fiatlar mutedildir.

ADRES: *Ankara caddesi dairei mahsusa*

Telefon: 24310 - 24318 - 24319

Üsküdar - Kadıköy ve havalisi Halk Tramvayları Türk anonim şirketi:

Hissedarlar umumî heyeti 31 Mart 1932 Perşembe günü öğleden evvel saat 11 de Şirketin Üsküdardaki merkezinde âdî surette toplanacaktır. Esas mukavelename mucibince en az beş hissesi olanların hisse senetlerini içtima gününden bir hafta eveline kadar şirket veznesine yatırmaları ve duhuliye varakası almaları ilân olunur.

Görüşülecek işler.

1 — İdare Meclisi ve mürakıp raporlarının okunması

4 — Esas mukavelenamenin 34 üncü maddesi mucibince ida-

3 — Şirketimizle İstanbul belediyesi ve evkaf umum müdürlüğü arasında aktedilen 31-6-31 tarihli mukavelename tatbikatı için idare meclisine salâhiyet itası.

4 — Esas muakvelenamenin 34 üncü maddesi mucibince idare meclisinde inhilâl eden azalık için intihap icrası.

5 — Mürakıp seçilmesi ve ücretinin kararlaştırılması.

İstanbul Belediyesi ilânları

İstanul San'atlar mektebi talebesi için yaptırılacak 117 takım haricî elbise, çift kundura, kasket, gömlek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Talip olanlar şartname ve tafsilât almak için her gün Levazım müdürlüğüne ve ihale günü olan 17-3-932 Perşembe günü 329 liralık teminat makbuz veya mektubu ile saat on beşe kadar Daimî Encüme müracaat etmelidirler. (678)

KARON ALMAN KİTAPHANESİ Beyoğlu Tünel meydanında 523

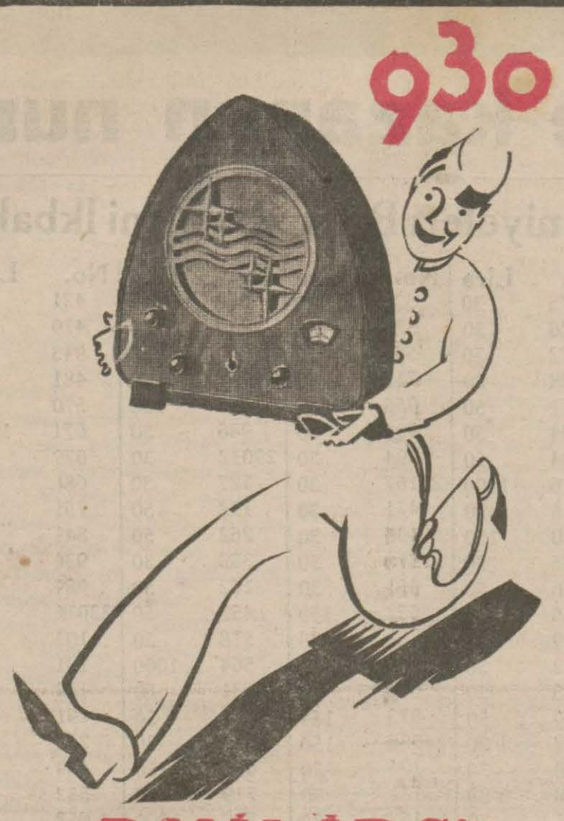

PHİLİPS'in

En son sistem 930 A tip numaralı radyo makinası piyasaya çıkarılmıştır.

ALIN! TECRÜBE EDİN!

Ahizeye merbut hoparlörile beraber

Fiatı 225 Türk lirasıdır

Üç Ayda Biçki ve Dikiş

On altı seneden beri müessesem yüzlerce terzi ve makastar mezunlarının muvaffakıyetleri ve içtimaî hayatta ihraz ettikleri mevki dolayısile gurur hisseder. En son ve kolay Fransız usulü ile 3 ayda tuvalet, erkek ve kadın tayyör ve beyaz takımları teferrüatile mükemmel öğretir ve devir sonunda maarifçe musaddak şahadetname verir. Mezun olan bir çok hanımlar kendi hesaplarına mektep açmağa muvaffak olmuşlardır. Dersler martın 24 üncü gününden itibaren başlayacaktır. Talebe kaydı Pazartesi Salı ve Çarşamba günleri öğleden sonra icra edilmektedir. Gedikpaşa Balipaşa yokuşunda Esirci Kemalettin sokağı Vahram Asaduryan eczanesi fevkinde No 1 Gedikpaşa Biçki ve Dikiş dersanesi müdürü:

Madam Noemi Asaduryan

Istanbul Evkaf Müdiriyetinden:

Kıymeti muha
Lira
450

Tamamı 14 — metre terbiinde bulunan Gedikpaşada Mimar Hayrettin mahallesinde Gedikpaşa hamamı caddesinde 76 No. lı üzerinde barakayı müştemil arsanın tamamı satılmak üzere 20 gün müddetle ilân ve müzayedeye konmuştur. Talip olanlar Martın 23 üncü günü saat 15 te kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçelerile birlikte İstanbul Evkaf Müdüriyeti binasında Mahlûlât kalemine müracaatları ilân olunur. (800)

Istanbul Evkaf müdürlüğünden:

Hademei hayratın Mart 1932 yoklama muamelâtı ayın yedinci Pazartesi gününün yirmisine kadar devam edecektir. Alâkadarların ilmühaberlerdeki suallere ayrı ayrı ve yegân yegân muvazzah ve musarrah cevap vermeleri ve heyeti ihtiyariyenin ünvan ve vazifelerini de ilâve etmeleri ilân olunur. (921)

Baş ve diş ağrılarına, alâmı asabiyeye, romatizma kırıklıklara ve GRIPE karşı

KAŞE

NEOKALMINA

nafi bir devadır.

Hanımefendilere müjde!

Kadınların aybaşı sancılarını tehlikesiz izale eder. Her eczahanede satılır

Yalova Malmüdürlüğünden:

Samanlı köyünde şarkan değirmen su bendi garben şose yolu şimalen değirmen bendi ve şose cenuben de Emlâki Milliye tarlasile mahdut 60 dönüm tarlanın mülkiyeti müzayedeye çıkarılmıştır. Taliplerin 13 Mart 932 tarihine müsadif Pazar günü Yalova Malmüdürlüğüne müracaatları. (813)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Haydarpaşa ve Üsküdarla civarında mukim demiryollar mensubininin tedavileri zımnında her gün gidecek doktorlar için bir sene müddetle ve alenî münakasa ile bir otomobil kiralanacaktır.

Bu işe talip olacakların Haydarpaşa işletme müfettişliği kaleminden tedarik edecekleri şartnameyi okuyarak 26 mart 932 cumartesi günü saat 15 te mezkûr müfettişlikte icra edilecek münakasaya yüz lira teminat akçesini hamilen istirakleri ilân olunur. (947)

1 lahzada **TIRAŞ** oluyorum

Yüzüm daima muattar ve yumuşaktır. Taharrüşat ve kırmızılık kalmamıştır.

RAZVITE

79, Champs-Élysées PARIS

L. DAMOUR. 1592

Muhakkak bir defa tecrübe ediniz. En sert sakal bile derhal ve ağrısız tıraş olunur.

Tübü her yerde 50 kuruş

BAKTERİYOLOG

Dr. İHSAN SAMİ

Bakteriyoloji Lâboratuvarı

Umum kan tahlilâtı. Frengi noktai nazarından (Wasserman teamülü kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma teşhisi, idrar, balgam, carahati, kazurat ve su talilâtı, Ültra mikroskopu, hususî aşılar ittihazı. Kanın üre mikdarının tahlili ve kanın sedimaitation sür'ati, Divanyolu, Sultan Mahmut türbesi 189. Telefon 20931.

Bono

Alır, satar, ipotek yapar. Emlâk almak ve satmak, alınmış ve alınacakların bonolarla bedellerini ödemek üzre her hangi mahal ve şekilde muamele yapılır, Balıkpazar,Maksudiye Han No35 uğurlu zade M. Derviş: Tel. 23397 Telgraf AD. Maksudiye Han Uğurlu

ile

yavrularınızı besleyiniz.

Gürbüz, kuvvetli olur.

Çabuk yürür.

Neş'eli büyür.

Deposu: Bahçekapı

Salih Necati

Dr. A. KUTIEL

Cilt ve zührevî hastalıklar mütehassısı. Karaköy, büyük mahallebici yanında 34.

OKSİMANTOL

ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI

KİMYAGER

Dr. CEVAT TAHSİN

Hastalıkların kat'î teşhisleri için idrar, kan, kazurat ve sairenin tahlillerini yapar. Divanyolu, Biçki Yurdu altında. Tel. 23334

Fransızça ve Türkçeyi bihakkin bilen

Bir Daktilo aranıyor

Galatada Ünyon Hanında 64 - 65 numaralara müracaat.

Çok kârlı bir iş

için 3-5000 lira sermayeli ortak aranıyor. Galata — Kredi Liyone Bank arkasında Melek Hanı, 8 - 9

Doktor

Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

Giripe Karşı

Korizal

Kullanınız

Nezlenin Düşmanıdır

Her Eczanede Bulunur

Muallim Mubahat Bey Merhumun

Tercüme ettiği Ameli Hayat Alimi

(HERBERT N. GASSON) 'un

İDEAL BÜRO ve YENİ MÜŞTERİ BULMAK SAN'ATİ

Eserleri gayet güzel bir şekilde intişar etmiştir. Bütün İş adamlarına tavsiye ederiz.

Tevzi mahalli: Milliyet Matbaası.

Dr. HORHORUNI

Cilt ve Zührevî hastalıkları muayenehanesi Beyoğlu, Taksim, Zambak sokak No. 41

Sinema -Tiyatro

Darülbedayide Son Temsiller Arzuyu umumî üzerine

Bu akşam Saat 21,30 da

YALOVA TÜRKÜSÜ

Musikili komedi.

Beştekârı : Hasan Ferit.

Nakili : İ. Galip.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Halk gecesi

Yakında: *KAFATASI.*

Askerî fabrikalar ilânları

Şimdiye kadar Ankarada Resmî Gazete ile neşrettirilen münakasa ilânlarımız 2-3-932 tarihinden itibaren Hâkimiyeti Milliye gazetesile neşrettirileceği alâkadarana malûm olmak üzere ilân olunur. (840)

* * *

2-3-932 tarihinde toptan pazarlıkla alınacağı ilân olunan on dört kalem Tethin yağları ayrı ayrı pazarlıkla 16-3-932 tarihinde saat 14 te alınacaktır. Taliplerin müracaatı. (931)

YÜREK ÇARPINTISINA

NEVROL CEMAL

DAN 20 DAMLA ALMAK KÂFİDİR

Dr. Albert Şaul

Dahilî hastalıklar mütehassısı, Balat, Rifat Ef. sokak No. 9 Pazardan maada her gün 1-4 Tel. 2. 2174.

Iktisat Vekâleti Maadin İşleri Umum Müdürlüğünden:

Kütahya Vilâyetinin Emet kazası dahilinde Değirmensaz karyesinde şimalen Bektaş tepesi, Karataş tepesi müstakimi, şarkan Karataş tepesi ile Kütahya, Balıkesir hattınınÇınarlı deresi üzerindeki köprüsü beynindeki müstakim , cenuben mezkûr köprü ile Değirmensaz camii arasnda mevsul müstakim, garben bu camiden başlayıp kabalık veya kargılı tepesinden geçerek mebdei hudut olan Bektaş tepesine geçen hattı münkesir ile mahdut ve mesahai sathiyesi 542 cerip arazide A(merika tebaasından Preston Locke Efendi tarafından bittaharrizahire çıkarılan krom madeni 60 altmış sene müddetle mumaileyh uhdesine ihale olunacağından maden nizamnamesinin 36 ve 37 inci maddeleri mucibince bu bapta bir güna itirazı olanların 21-2-932 tarihinden itibaren iki ay zarfında Ankarada İktısat vekâletine ve mahallinde vilâyet makamına müracaat eylemeleri ilân olunur

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(ANKARA) 15 Mart salı II de Galata Rıhtımından kalkar.

DAKTİLO ALINACAK

Müsabaka ile ve kırk lira ücretle bir daktilo alınacaktır. Müsabaka martın yirminci günü saat on üçte yapılacaktır. Talipler şimdiden levazım şubesine müracaatla kayıtlarını yaptırmak lâzımdır. Orta mektep tahsili görmüş olması şarttır.

LLOYD TRIESTINO

Limanımıza muvasalatı beklenen BULGARİA vapuru 12 Mart cumartesi (Cenova, Napoli ve Pire) den

VESTA vapuru 14 Mart pazartesi (İtalya ve Yunanistan) dan

Limanımızdan hareket edecek vapurlar

BULGARİA vapuru 12 Mart cumartesi (Burgaz, Varna, Köstence ve Odesa) ya

GOFREDO MAMELİ vapuru 14 Mart Pazartesi (Pire, Napoli Marsilya ve Cenova) ya

İTALYA vapuru 13 mart pazar sabah tam 10 da (Loyd Ekspres) olarak (Pire, Brendizi, Venedik ve Trieste) ye

(CASULİCH LİNE) kumpanyasının lüks vapurlarına aktarma edilerek şimalî ve cenubî Amerika limanlarına gitmek için tenzilâtlı doğru bilet verilir.

Her nevi tafsilât için Galatada Merkez Rıhtım Han (Lloyd Triestino) ser acentesine Tel. B. 771 ve 4878 veya Galatasarayında sabık Selânik bonmarşesi binasındaki yazıhane. Telefon Beyoğlu: 2490 ve yahut Eminönü, İzmir sokak No. 14, yazıhanesine müracaat edilmesi Telefon İstanbul 235.

Doktor

Hafız Cemal

Dahiliye hastalıkları mütehassısı

Cumartesi maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

MİLLİYET MATBAASI